

Arb. 1004
1501248392

I N T E R N A T I O N A L S E T T I N G

LEMA:			
OPTA PREMI:			
PAINISSA	MONNER	DAMESON	MAS
MERLI	NADAL	ROCAMORA	No. 85

L'home que preguntava per mister Crafter

Mrs. Dyrak, 11, Brook Lane, Pasadena (Los Angeles, Califòrnia), era al bany quan va sonar llargament, insistent, el timbre de la porta.

S'immobilitzà. "quin inoportú, també!" va pensar. Mirà al seu entorn, però confiada que aquella tarda no havia de visitar-la ningú, s'havia despullat al dormitori i ara no tenia res amb què cobrir-se. Només la tovallola, potser... "No puc pas anar a obrir així", es digué. "Oh, i que encara vaig plena de sabó!"

Romania encara indecisa, molt quieta dintre la banyera, quan el visitant, impacient, tornà a polsar el timbre. "Si m'nagués aixecat de seguida", pensà ella, "encara hauria tingut temps d'anar a buscar la bata per obrir, però ara ja és definitivament massa tard. A més, a ben segur que és un venedor. Són una pesta!" Va seguir doncs al bany, desitjosa que l'altre se n'anés.

Al costat es va obrir una porta i la veu de Mrs. Dodely preguntà :

- Per qui demaneu ?
- No hi ha ningú ? - contestà una veu masculina, profunda.
- No ho sé. Per qui demaneu ?
- Per mister Crafter.

"Aquest s'ha equivocat", va alegrar-se Mrs. Dyrak. "He fet bé de no anar a obrir."

Mrs. Dodely digué :

- No el conec. Aquí no hi viu.

L'home no en va fer cas, perquè insistí :

- De manera que no hi ha ningú ?
- No hi deuen ser - digué Mrs. Dodely.

L'home davallà les escales. Des de dins podia distingir-se perfectament la remor dels seus peus.

- Ja tornaré més tard... - va dir.

Uns segons després un cotxe engegà i va roncar carrer~~amunt~~.

Mrs. Dodely tustà els vidres de la finestra.

- Betty... Betty...
- Sí... - digué ella des del bany.
- Hi havia un senyor que us volia veure.
- Sí...
- Preguntava per mister Craiman.
- No som nosaltres - digué Mrs. Dvrak.
- Ja no sé. Per això t'ho dic.
- Sí, gràcies. No obro perquè sóc al bany...
- Ah ! Ha dit que tornarà més tard...
- Ja no ne sentit.

Després, Mrs. Dodely es va tornar a ~~cançar~~^{tancar} a casa seva.

"Ja és estranya, també, la gent !" va pensar Mrs. Dvrak. I proseguí ensabonant-se amb complaença. "Mai no he sabut que per aquí ni visqués cap mister Craiman."

Una nora després ja estava vestida i s'avia assegut al living, vagament fastiguejada, com sempre que estava sola. Entre mans ni tenia una novel·la, "You're lonely when you're dead", en una edició dels Pocket Book, però en aquell moment la lectura no l'excitava gens. Girava pàgina quan el timbre percuí casa endins.

Va deixar la novel·la oberta sobre el divan on era asseguda, s'aixecà lentament i es passà les mans al llarg dels malucs i cuixes avall, per tal de donar a la faldilla el plec convenient. En passar per davant de l'espall, s'adreçà una mirada complaguda. Es va somriure mentre amb un gest acostumat es tirava els llargs, ~~mansos~~ sedosos, espessos i rossos cabells cap a la nuca.

En arribar a la porta, va compondre-se una pose acollidora, com havia vist fer a Marilyn Monroe ja no recordava en quina pel·lícula. Aleshores obrí.

Al seu davant hi havia un home d'uns trenta cinc anys, alt i fort.

- Vaja ! - va fer ell -. Així que aquesta és la nena !

Ella va somriure una mica més.

- Per qui preguntàveu ? - digué.

- Pel teu marit, maca.

- No hi és - aclarí ella.

L'home va tenir un somrius una mica brutal.

- NO juguem, eh ? no juguem ! - féu.

- NO hi és - repetí ella.

L'home, però, ja havia donat un pas endavant i Mrs. Dvrak, per tal d'evitar l'impacte del seu cos, va haver de retrocedir una mica. Ell penetrà al vestíbul.

Ella seguia a un costat de porta, sense saber què fer, si cridar la senyora Dodely o mirar de manejar la situació tota sola.

- Escolteu - va dir -. No sou vós qui ha vingut fa una estona ?

- Es clar que sí !

- Ah ! Per qui demanàveu, doncs ?

- Pel teu marit, monada, ja t'ho he dit.

- Em sembla que deu haver-hi un error... Si en voleu dir per quin nom preguntàveu... - insistí, recalcant els mots.

L'home sospirà i, com si tingués a fer amb un deficient mental, es resignà a explicar pausadament :

- Mister Crafman, si no et fa res...

- Nosaltres som els Dvrak - féu aleshores ella, triomfant.

Però l'home va repetir el seu cansat moviment de testa.

- Es igual - va dir -. Apa, avisa'l, que no puc perdre tota la tarda...

- Però si us dic que...

- Be, prou - la va interrompre ell -. Diques al teu marit que hi ha en Víctor

- Jo... De totes maneres, el meu marit no hi és.

- No juguem ! - tornà a fer ell.

- Us asseguro que no hi és !...

L'home, després d'un esguard perllongat que ~~hi~~ detallà concisament el físic de la noia, es girà en rodó i s'adreçà a les habitacions interiors. Ella abandonà la porta i es precipità al seu darrera

- Ei, escolteu, escolteu ! - protestà -. Què volen dir, aquestes llibertats ?

Ell només es tombà el temps suficient per a dir :

- En tu ja ni pensaré després, maca.

I com si sobtadament s'hagués posat de molt bon humor, xiulà. Ella, tot i el seu esverament, va haver de reprimir un somriís afalagat.

L'home avançà fins al living, on s'aturà per cridar :

- John, John !

Com que no hi havia ningú, ningú no li contestà.

- John ! - repetí -. Sóc en Víctor.

Ella entrà també al living. Anà fins al divan i recollí la novel·la.

- Es inútil que crideu. Us he dit la veritat.

Ell, sense contestar, avançà cap a les altres habitacions.

- Què penseu fer ? - preguntà ella.

- Tu, seu ! - manà, i li assenyala el divan.

Ella, però, el va seguir, ara sense fer comentaris. L'home va entrar als dos dormitoris de la casa, a la sala de bany, a la cuina, escorcollà ràpidament tots els indrets on un home podia amagar-se, mirà darrera les portes i després, ara una mica perplexa, el sostre.

"Què deu voler ?" pensava ella. "Mentre no sigui un boig... Però nosaltres no som els Craffman !" es tranquil·litzava.

Quan se'n va adonar, l'home l'estava mirant amb molta d'atenció, sorriut, hostil.

- On l'has amagat ? O és que s'ha escapat ?

- Us asseguro que no - digué ella -. No tornarà fins al vespre.

L'altre l'agafà pel braç.

- Segur ? - féu.

- Sí, segur. Cada dia torna al vespre - afegí puerilment.

Procurà desfer-se dels seus dits i retrocedir cap al passadís. Ell la va seguir, encara sense deixar-la anar.

- Si m'enganyes, no passaràs malament.

- És la veritat - digué ella -. No torna mai fins al vespre.

Aleshores ell va somriure cordialment, persuasivament gairebé. L'agafà més fort pel braç i, amb certa lentitud, conscient que era

de la seva força, la va atreure contra el seu pit i la besà.

Ella no va dir res, gairebé ni lluità. Estava massa esfereïda. Però de cop l'home semblà recordar alguna cosa, la deixà s'encaminà cap a la porta que s'havia quedat oberta.

Mrs. Dyrak no aprofità per córrer cap a la seva habitació, on es tancà. Darrera la porta, ja segura, va riure pensant en la desagradable sorpresa que tindria ell. Després es va posar dos dits als llavis, tocant-se'ls, i féu rodar una mica els ulls. "No ha estat malament", pensà. "No, gens de malament."

L'home ara la cridava per la casa i, inevitablement, acabà aturant-se davant la porta de l'habitació. La tantejà suaument.

- Apa, nena - va dir -. Hem d'esperar el vespre, no ?

Ella va somriure per ella sola i s'allunyà cap a l'altra banda de cambra. El va sentir forcejar. "Imagina que el deixés entrar..." es va dir. Però sabia perfectament que no el deixaria entrar. Això no era una novel·la, era la vida, la vida real. Es mirà el rellotge. Orson ja només tardaria una hora. Si podia resistir una hora, doncs...

Uns moments després va saber que no la podria resistir, perquè la porta no duraria més de cinc minuts. L'home, després d'haver obert l'aparell de ràdio, acabava de llençar-s'hi amb tot el seu pes.

Mrs. Dyrak mirà llestament al seu entorn i l'esguard acabà aturant-se-li sobre la finestra. Mentre l'home tornava a retrocedir per tal d'agafar impuls, ella va aixecar el vidre i quan l'impacte del seu cos es va deixar sentir per segona vegada contra la porta, que ja cedí blanamant, ella era ~~amb~~ enfilada a l'ampit i saltava sobre les lloses del breu jardí.

Arrencà a córrer fins a la cleda que el separava del jardí dels Dodely. Allí es va aturar, esperant. No es mouria si no era necessari. L'home acabaria fent cedir la porta, això ja ho sabia. Com sabia també que veuria la finestra oberta i endevinaria tot l'esdevingut. Però no creia que s'atrevis a perseguir-la pel jardí. Esperà, doncs.

Uns minuts després, la testa de l'home es deixà veure per l'obertura de la finestra. Mirà amunt i avall i l'últim la distingí. Va reposar les mans sobre l'ampit i l'esguardà llargament. Després va fer :

de la seva força, la va atreure contra el seu pit i la besà.

Ella no va dir res, gairebé ni lluità. Estava massa esfereïda. Però de cop l'home semblà recordar alguna cosa, la deixà s'encaminà cap a la porta que s'havia quedat oberta.

Mrs. Dyrak no aprofità per córrer cap a la seva habitació, on es tancà. Darrera la porta, ja segura, va riure pensant en la desagradable sorpresa que tindria ell. Després es va posar dos dits als llavis, tocant-se'ls, i féu rodar una mica els ulls. "No ha estat malament", pensà. "No, gens de malament."

L'home ara la cridava per la casa i, inevitablement, acabà aturant-se davant la porta de l'habitació. La tantejà suaument.

- Apa, nena - va dir -. Hem d'esperar el vespre, no ?

Ella va somriure per ella sola i s'allunyà cap a l'altra banda de cambra. El va sentir forcejar. "Imagina que el deixés entrar..." es va dir. Però sabia perfectament que no el deixaria entrar. Això no era una novel·la, era la vida, la vida real. Es mirà el rellotge. Orson ja només tardaria una hora. Si podia resistir una hora, doncs...

Uns moments després va saber que no la podria resistir, perquè la porta no duraria més de cinc minuts. L'home, després d'haver obert l'aparell de ràdio, acabava de llençar-s'hi amb tot el seu pes.

Mrs. Dyrak mirà llestament al seu entorn i l'esguard acabà aturant-se-li sobre la finestra. Mentre l'home tornava a retrocedir per tal d'agafar impuls, ella va aixecar el vidre i quan l'impacte del seu cos es va deixar sentir per segona vegada contra la porta, que ja cedí blanament, ella era ~~amb~~ enfilada a l'ampit i saltava sobre les lloses del breu jardí.

Arrencà a córrer fins a la cleda que el separava del jardí dels Dodely. Allí es va aturar, esperant. No es mouria si no era necessari. L'home acabaria fent cedir la porta, això ja ho sabia. Com sabia també que veuria la finestra oberta i endevinaria tot l'esdevingut. Però no creia que s'atrevis a perseguir-la pel jardí. Esperà, doncs.

Uns minuts després, la testa de l'home es deixà veure per l'obertura de la finestra. Mirà amunt i avall i l'últim la distingí. Va reposar les mans sobre l'ampit i l'esguardà llargament. Després va fer :

de la seva força, la va atreure contra el seu pit i la besà.

Ella no va dir res, gairebé ni lluità. Estava massa esfereïda. Però de cop l'home semblà recordar alguna cosa, la deixà i s'encaminà cap a la porta que s'havia quedat oberta.

Mrs. Dyrak no aprofità per córrer cap a la seva habitació, on es tancà. Darrera la porta, ja segura, va riure pensant en la desagradable sorpresa que tindria ell. Després es va posar dos dits als llavis, tocant-se'ls, i féu rodar una mica els ulls. "No ha estat malament", pensà. "No, gens de malament."

L'home ara la cridava per la casa i, inevitablement, acabà aturant-se davant la porta de l'habitació. La tantejà suaument.

- Apa, nena - va dir -. Hem d'esperar el vespre, no ?

Ella va somriure per ella sola i s'allunyà cap a l'altra banda de cambra. El va sentir forcejar. "Imagina que el deixés entrar..." es va dir. Però sabia perfectament que no el deixaria entrar. Això no era una novel·la, era la vida, la vida real. Es mirà el rellotge. Orson ja només tardaria una hora. Si podia resistir una hora, doncs...

Uns moments després va saber que no la podria resistir, perquè la porta no duraria més de cinc minuts. L'home, després d'haver obert l'aparell de ràdio, acabava de llençar-s'hi amb tot el seu pes.

Mrs. Dyrak mirà llestament al seu entorn i l'esguard acabà aturant-se-li sobre la finestra. Mentre l'home tornava a retrocedir per tal d'agafar impuls, ella va aixecar el vidre i quan l'impacte del seu cos es va deixar sentir per segona vegada contra la porta, que ja cedí planament, ella era ja enfilada a l'ampit i saltava sobre les lloses del breu jardí.

Arrencà a córrer fins a la cleda que el separava del jardí dels Dodely. Allí es va aturar, esperant. No es mouria si no era necessari. L'home acabaria fent cedir la porta, això ja ho sabia. Com sabia també que veuria la finestra oberta i endevinaria tot l'esdevingut. Però no creia que s'atrevis a perseguir-la pel jardí. Esperà, doncs.

Uns minuts després, la testa de l'home es deixà veure per l'obertura de la finestra. Mirà amunt i avall i l'últim la distingí. Va reposar les mans sobre l'ampit i l'esguardà llargament. Després va fer :

- Apa, petita, vine.

Ella digué/que no amb el cap.

- Sí... - insistí ell.

Mrs. Dvrak tornà a denegar amb la testa.

Aleshores l'home va desaparèixer de la finestra. Als pocs segons sortí per la porta de la cuina, però s'aturà al llindar, encara mirant-la. Ella travessà la cleda i es quedà a l'altre costat, al jardí dels Dodely.

Mrs. Dodely devia ser a la cuina. Tots dos, ara, la podien sentir cantussejar.

L'home va donar un pas pel jardí i ella anà replegant-se cap a la porta dels seus veïns. Però ell no arribà a la cleda, sinó que totd'una retrocedí de nou cap a la casa. Mrs. Dvrak s'aturà. L'home tornà a posar-se dintre la cuina.

- Què fas, Betty ? Què passa ?

Mrs. Dvrak es girà. Mrs. Dodely havia sortit al jardí amb una galleda i la mirava tota estranyada.

- Què passa ? - tornà a preguntar.

- Aquell home - va explicar ella.

- Quin home ?

- Aquell que preguntava per nosaltres, recordes ?

Mrs. Dodely féu que sí amb el cap.

- Ha tornat - explicà ella -. Es allí - i assenyalà cap a la casa.

- I bé ? - digué Mrs. Dodely, que no ho acabava d'entendre -. Què vol ?

Mrs. Dvrak la mirà molt seriosa; després va riure lleument, amb picardia.

- Què vol ? M'ha besat...

L'altra semblà considerar ~~summaria~~ què calia dir davant d'aquest fet. Però només va preguntar :

- I què faràs, ara ?

- Orson ja no pot tardar molt - digué ella.

- I si telefonés a la policia ?

- No, ja ho arreglarà Orson.

- Bé - féu Mrs. Dodely -. No cal que et quedis al jardí. Entra...

Es van posar totes dues a la cuina. En aquell moment van sentir, ben distint, el roncar d'un cotxe. Es van mirar.

- Se n'ha anat ! - exclamà Mrs. Dvrak.

Van travessar ràpidament la casa i per la finestra de davant espiaren el carrer. El cotxe havia desaparegut. Aleshores van obrir la porta.

- Sí, se n'ha anat... - féu Mrs. Ddely, que semblava desencisada,

Mrs. Dvrak avançà cap a casa seva. A mig camí, però, s'aturà i digué :

- més val que vinguis...

L'altra no es féu pregar i l'acompanyà. La porta era tancada i van haver de donar la volta a la casa per entrar per la cuina. L'home no hi era. Se n'havia anat, era veritat. Fins i tot havia pensat en tancar la ràdio. "Ves quines coses !" es va dir Mrs. Dvrak i, aturada davant la porta esberlada de l'habitació, es passà els palmells per la faldilla, al llarg dels malucs i cuixes avall, per tal d'allisar-la.

Mrs. Ddely la mirava, suspicax. Després travessà altre cop el living, la cuina, i pel jardí se'n tornà a casa seva. "D'això me n'he de recordar", ve/pensar.

Quan els dos homes penetraren al departament, uns segons abans d'arrencar el tren, ja hi havia quatre persones: dues noies que s'assemblaven massa per ésser verament germanes, una senyora revinguada i molt mudada que evidentment no era la mare de cap de les dues noies i un senyor, també de mitja edat, que no tenia res a veure ni amb les noies ni amb la senyora.

Cap de les quatre persones no parlava. Vivien, de moment, aquest desequilibri curiós dels desconeguts que per primer cop, brutalement, es troben encarats en un espai estret, gairebé en la necessitat, físicament sentida, d'entrar en contacte abans que el silenci mateix no faci més difícil la tasca, però encara incapaces de trencar-lo.

Una de les noies, la més enxerida, asseguda al costat de la finestra, mirava cap als molls de l'estació, tots animats de gent vinguda per acomiadar parents o amics. L'home, al seient oposat, es lliurava aproximadament a la mateixa activitat, però amb molta menys curiositat que la noia. Devia haver viatjat més. L'altra xicota i la dona es donaven ullades furtives i, cada cop que llurs esguards coincidien, s'adreçaven un petit somriure avergonyit, més acusat el de la noia, més reticent el de la senyora.

L'entrada dels dos homes va modificar una mica aquest estat de coses. Tots quatre se'ls van mirar. Un d'ells, el qui entrà primer, era alt i gros, d'uns quaranta anys, i semblava desbordar de vitalitat; el seu company, en canvi, era insignificant: menut i prim, potser una mica més jove, però vestit amb una gran severitat.

L'alt i gros saludà afablement:

- Bon dia, bon dia tothom!

El petit es va limitar a pronunciar uns mots apagats, mentre s'asseia al costat de les noies. El seu company ocupà el racó oposat. Gairebé va caure sobre la falda de la senyora, perquè en aquell mo-

ment el tren engegava. S'excusà amb un somriure perllongat i faceciós que obligà a somriure a tots els ocupants del departament.

Només instal·lat, es va tornar a aixecar per enfilarse dalt de la xarxa porta-equipatges una petita maleta que en entrar havia deixat a terra. Després, assegut de nou, es va treure un llibre de la butxaca i el començà a tullejar, sostenint-lo molt alt, de manera que tothom pogués veure la coberta. Per facilitar-ho encara més, canvià repetidament de posició. Els altres van llegir :

Paul Morceaux

Aujourd'hui, set heures cinq

Roman

Quan es va ben assegurar que ningú no ignorava de quina mena de llibre es tractava, el va deixar a un costat, cobertes enlaire, tornà a aixecar-se, despenjà la maleta, la va obrir i en va treure una bossa de bombons. De nou assegut, convidà al seu voltant.

D'antuvi, ningú no s'atreuï a acceptar-ne cap, però ell va insistir :

- Prengui'n, prengui'n, la literatura paga !

I amb l'altra mà, colpejà afectuosament el llibre que tenia al costat, mentre adreçava una mirada còmplice al seu petit company.

Una de les noies va allargar la mà, amb una rialleta i, després, la seva amiga i la senyora es van decidir a imitar el seu exemple. L'home del costat de la finestra, però, seguí negant-s'hi. Va mormolar, força avergonyit, que l'estat de la seva dentadura no li permetia menjar coses dolces.

El gros va tenir una mirada de simpatia, cosa que no el privà de poar a la seva vegada en les profunditats de la bossa, la qual tot seguit tornà a passejar al seu entorn.

- La literatura paga, senyores ! - tornà a dir tot rialler.

Agafà el llibre i se'l posà sobre els genolls, en equilibri inestable.

- Es el seu darrer llibre, senyor Morceaux ? - preguntà la dona.

Les noies també el miraven àvidament, interessades. La que seia més a prop de la finestra va dir :

- Jo li ho he llegit tot...

El gros semblà molt afalagat.

- Vaja, vaja ! - va fer, i tornà a oferir bombons a la lectora.

Després es va treure un periòdic que d'ua a la butxaca i digué :

- Mirin...

Els va mostrar un article el títol del qual deia :

"Morceaux, ou la totalité"

- Em permet ? - demanà la noia, cada vegada més excitada. Semblava que només a poc a poc es feia càrrec que verament tenia el gran Morceaux al seu davant.

- Naturalment ! - va dir l'home, i li allargà el periòdic, que ella es posà a llegir sense pèrdua de temps.

La senyora, mentrestant, va fer :

- "estic molt contenta de coneixer-lo. Sempre em preguntava com devia ser..."

L'altre va tornar a somriure.

- Jo també li he llegit tots els llibres... gairebé tots... Però d'on les treu, aquestes coses ? Perquè ni ha detalls que s'han d'haver viscut...

Es va interrompre, interrogativa :

- Ah ! - féu l'home, rient, però no oferí cap explicació.

- Jo només he llegit "Demain au creux de l'estomac" - confessà aleshores l'altra noia, ruboritzant-se tímidament en parlar per primera vegada.

- Un bon llibre, un bon llibre - va dir el gros -. Un llibre d'aquells que donen satisfacció a l'autor.

- No m'ha defraudat gens - encadenà la senyora seguint el seu propi ordre d'idees -. Tots els seus llibres són tan vitals, tan... dinàmics... Són com vostè...

L'home va assentir amb un cop de cap. Tota la vitalitat de què havia donat mostres des la seva entrada al departament era força limitada, però la cosa es comprenia. Es tractava d'un reduït espai on treure's un llibre de la butxaca, desplegar un periòdic, penjar i despenjar una maleta, obrir-la, treure'n una bossa de bombons, oferir-ne al seu volt i seguir oferint-ne quan les senyores d'havien acabat els primers, podia ésser considerat com una activitat desbordant.

- I veu ? - proseguia la senyora -. De primer no el volia llegir.. Sóc soci d'una biblioteca, sap però quan veia aquests títols seus... em feien una mica de por, semblava que no m'hi atrevia....

- Ah, els títols ! Sí, els títols - digué l'home, menjant-se un altre bombó.

La noia que només havia llegit un dels llibres del gran nome, després de dir-ho s'havia quedat definitivament callada. Comprenia que no podia competir amb la senyora.

L'altra noia, que era més oberta, va acabar l'article i anà per restituir el periòdic al seu propietari, però l'home instal·lat al seu davant i que no intervenia per a res en la conversa, va allargar la mà.

- Si no li fa res...

- No, no, i ara !Llegeixi, llegexi ! - va dir el gros. I adreçant-se a la noia - què li ha semblat ?

- Diu que és la seva millor novel·la... Ja estic impacient per llegir-la. Hi disfruto tan, senyor Morceaux...

El tren s'aturava i la noia es va interrompre sobtadament. Es posà dempeus i travessà per entre les cames dels seus companys de viatge. En passar, va trepitjar l'home petit, que no havia estat prou atent a retirar el peu.

- Oh, perdó !

L'home mormolà quelcom i la noia sortí al passadís. Uns segons després, la van veure córrer per l'andana.

- Va ser el meu marit qui em va convèncer. "veuràs", va dir-me, perquè ell no llegeix tot; "veuràs", va dir-me un vespre que no vam sortir i no teníem res a fer. I me'n va llegir un tros... ara no recordo ~~quina~~ de quina era... aquella on ni na aquella cunyada tan mal intencionada.

- "Jour du sang" - digué l'home.

- Això és ! quina memòria té, vostè ! - Tot seguit, però, es posà a riure de la seva poca-solta -. Però és clar, si vostè no ha escrit !

Tots dos van riure i la noia silenciosa s'hi afegí, més discretament.

- què és el que li agrada més, d'aquests llibres ? Vull dir conside-

rats així, en conjunt... - preguntà aleshores el gros.

La senyora posà cara de veure's en un compromís i l'nome que llegia la crítica la mirà de cua d'ull amb un somriú cruel i divertit.

- Doncs, veurà... Jo... m'na fet també una pregunta ! No no sé, però... els caràcters... són tan precisos, tan reals i...

L'nome del diari encadenà :

- La precisió i la realitat dels personatges assoleixen en aquest darrer llibre del nostre gran escriptor...

De moment, tots es van quedar sobtats de la solemnitat i èmfasi de la seva veu, però a l'acte van veure que l'nome s'navia limitat a llegir unes ratlles del periòdic. Després, amb veu més natural, afegí :

- Vostè i el crític coincideixen...

La senyora no va saber copsar la irònica intenció, però el gros arrufà el nas, disgustat.

La noia tornà a penetrar al departament. Semblava desolada.

- no n'ne pogut trobar cap. El dipòsit s'na esgotat !

Els altres la miraven.

- m'nauria agradat tan tenir aquest llibre signat per vostè... - digué aleshores.

- Si que és llàstima - corroborà el gros, que semblava sentir-no verament,

Després, però, es mirà irònic el seu company de viatge quan la noia innocentment afegí :

- Totes les amigues m'naurien envejat !

L'nome que estava al costat de la finestreta, plegà el periòdic i per darrera l'esquena de la senyora l'allargà al seu propietari, Aquest el va prendre, però va haver de cedir-lo tot seguit a la dona, que també el volia llegir.

Es va fer un silenci, que trencà la noia per preguntar :

- Vostè és solter, senyor Morceaux ?

- Solter i sense compromís - digué l'nome.

Les dues noies van envermellir de l'emoció i, instintivament, s'estufaren els cabells. L'home de la finestreta féu un soroll des-

pectiu, però ningú no semblà remarcar-ho. La noia que havia fet la pregunta, però, de cop semblava haver-se adonat del que podien pensar els altres, i el mateix autor, perquè va afegir :

- Li ho preguntava perquè... parla d'una manera del matrimoni !

- Intuïció - va dir l'home, - pura intuïció.

- Però vostè deu tenir molta experiència - féu la senyora, que llegia i escoltava alhora -. Estic segura que ha conegut moltes dones... Cap de tan gentil com les presents - féu ell.

- Oh ! - van exclamar totes tres alhora.

La noia que era al costat de la finestra va creuar les cames i, en la confusió d'un moment tan excitant, va permetre que tothom pogués apreciar la perfecció de les seves cuixes.

L'home tornà a obrir la bossa dels bombons, on encara en quedaven, i li n'oferí un altre. La seva amiga també en va prendre un i, després de regradar, es va girar a la seva companya i li va dir alguna cosa a cau d'orella. Van somriure totes dues i aleshores ella mateixa preguntà en veu alta :

- Ens agradaria saber, senyor Morceaux, si aquella noia, la Jeanne que surt a "Demain au creux de l'estomac"... Vull dir, vostè l'ha coneguda una noia com aquella ?

- Jeanne ? - féu l'home -. Es curiós. Per què m'ho pregunta ?

- Es una persona tan real...

L'home del costat de la finestreta s'inclinà una mica endavant.

- Ja ho veu, senyor Morceaux, no es podrà queixar. Tothom està d'acord, el periòdic, la senyora, les senyoretetes... Unanimitat.

L'altre no li contestà, però, perquè aquell to d'ironia el molestava. Preferí adreçar-se a la noia.

- Confesso que Jeanne existeix. No exactament com en el llibre, però...

El somrís podia deixar entendre als seus interlocutors tot el que aquests volien.

Ara també la senyora havia acabat l'article i allargà el diari al gran home.

- Molt just - va dir amb aire competent -. Sí, molt just !

L'home es va ficar el diari a la butxaca, on hi afegí el llibre

que encara rodava pel seu costat. Aleshores s'aixecà.

- Bé - va dir -. Si no m'equivoco, entrem a Angers. M'he de quedar aquí...

- Oh! - van fer les dones.

- Ho he passat molt bé... - complimentà.

S'acomiadà llargament, mentre el combat s'aturava. Després va sortir al passadís, encara saludant. L'home petit el va seguir, sense dir res. Vairebé ni el van remarcar.

Cinc minuts després tornà a entrar. Tots se'l van mirar, estranyats, encara inconscient.

- Vaig fins a ^{l'}antes - es va sentir obligat a explicar.

Als altres, però, no els interessava. L'home de la finestreta aradeia, evidentment continuant una conversa interrompuda:

- A mi m'estranya molt. Perquè un dia vaig veure una fotografia seva i no s'ni/assemble gens, però gens! Però mi que no és Morceaux...

- No ha dit pas que no fos - féu l'home petit, barrejant-s'hi -. Morceaux sóc jo.

- Vostè! - van exclamar tots.

- I aleshores, com que ningú no s'ho creia, es va treure els seus papers i els no demostrà.

Elles es van acostar més, sorpreses a la seva vegada.

- Si que és estrany - va dir la llevadora -. Com us ho expliqueu, Fedor Kovitchka?

Però el doctor, que no s'ho explicava de cap manera, evità de contestar. En canvi va dir:

- I bé cal netejar-la. Encara dau la placenta...

Per sota les seves cuixes unides, la dona sagneva lentament, però segura. El doctor engrapà un genoll i procurà separar els membres, però aquesta es va resistir. Es posà a la tasca amb l'altra mà, però les cuixes seguien resistint. El doctor no deixà d'intentar obrir.

- Així no havia vist una cosa semblant - digué -. Perquè la mateixa posició de les cuixes havia de privar-li aquesta positura...

Les dues dones el miraven i ell començà a donar tot s'explicacions que ningú no li demanava, atenció de passada els escotant les

comes i cuixes. Va deixar escapar el mot múner, probablement referint-se al fèmur, ja que aquest es el suprimí. Però potser no es tractava de veritable ignorància, sinó d'un lapsus ocasionat per la mateixa sorpresa que estava sentint. La carnisseria del doctor Fedor Kovitchka ni l'ajudant no semblaren adonar-se'n.

L'infant, ben entès, va néixer mort. Però això, després de tant-hores de maldar per situar-lo en la posició correcta, ja estava previst, de manera que no va sorprendre ni amoïnar ningú. L'única que hauria pogut lamentar-ho, la mare, era ajaçada sobre la taula d'operacions, encara inconscient.

- Era un noi... - comentà l'ajudant, una noia encara força jove.

El doctor Fedor Kovitchka no va contestar i es girà de nou cap a la pacient, però la sorpresa que no havia tingut abans la va tenir ara. Tot i els estreps de la taula, que subjectaven els peus de la dona, aquesta ara havia ajuntat les cuixes. La cosa era tan incomprendible, que el doctor es quedà sense paraules. Després va fer:

- Però com és possible ?

La seva exclamació féu tombar la llevadora i l'ajudant.

- Què passa, doctor ? - preguntà la segona.

Ell es limità a mostrar-los, amb un gest, la positura de la dona. Elles es van acostar més, sorpreses a la seva vegada.

- Si que és estrany - va dir la llevadora -. Com us ho expliqueu, Fedor Kovitchka ?

Però el doctor, que no s'no explicava de cap manera, evità de contestar. En canvi va dir :

- I bé cal netejar-la. Encara duu la placenta...

Per sota les seves cuixes unides, la dona sagnava lentament, però seguida. El doctor engrapà un genoll i procurà separar els membres, però aquests es van resistir. Es posà a la tasca amb l'altra mà, però les cuixes seguien resistint. El doctor no deixà ~~començar~~ córrer.

- Mai no havia vist una cosa semblant - digué -. Perquè la mateixa posició de les cames hauria de privar-li aquesta positura...

Les dues dones el miraven i ell començà a donar tot d'explicacions que ningú no li demanava, anomenant de passada els casos de les

comes i cuixes. Va deixar escapar el mot númer, probablement referint-se al fèmur, ja que aquest os el suprimí. Però potser no es tractava de veritable ignorància, sinó d'un lapsus ocasionat per la mateixa sorpresa que experimentava. En tot cas, ni la llevadora ni l'ajudant no semblaren adonar-se'n.

- I ara, què cal fer? - preguntà la noia.

- Separar-les - digué ell -. Bé cal netejar-la - insistí - sinó, se'ns quedarà a les mans.

Katia, l'ajudant, provà a la seva vegada, subjectant els genolls de la dona, però la seva provatura no fou pas més afortunada que la del doctor.

- Sembla que les tingui lligades... - va fer.

El doctor va prendre una decisió :

- Vostè, "atriona, i vostè, Katia, estiraran per un costat; jo per l'altre, no pot ser que es resisteixi.

Les dues dones van prendre posicions a una banda de taula, mentre el doctor es posava a l'altra. Amb el peu va apartar el cubell de pedra que servia per llençar-hi gases i cotons, ja que l'hospital era en una contrada rural endarrerida i mai no havien disposat d'un equip verament modern.

- Quan jo digui ara, estireu - explicà.

Agafaren els genolls de la partera, engrapant-los fortament.

- Quan vulgueu, Fedor Kovitchka - digué la llevadora.

- Ara! - féu ell.

I totes tres estiraren. Les cuixes, però, no es van separar gens.

- Tornem-ni - digué el doctor.

Però el poder de resistència de la dona era més fort que tots llurs esforços conjugats.

El doctor s'eixugà la suor amb el revés de la mà i, estúpida-ment, es quedà mirant la sang que anava degotant de sota la dona. Ara ja feia una bona taca sobre el sòl de terra premuda.

De sobte se sentí irritat i s'apropà a la pacient. Tot i que aquesta seguia inconscient i, per tant, no podia sentir-lo, pregun-
tà :

- És que és una proma o què, això, Elisabeta Ivanova ?

- Ell mateix, però, acabà comprenent la imbecilitat de la pregunta i, disgustat, tornà a allunyar-se de la taula.

- Després de passejar-se impacientment amunt i avall de la sala, acabà per adreçar-se a les dues dones que el miraven :

- En aquestes condicions, - va dir - no puc fer res, res !

- Voleu que vagi a buscar Sysoiko ? - se li semblava que no feia tot el

- I què en farem ? - preguntà el doctor, sarcàstic -. Aquest jardí no pot cultivar-lo...

- És un nome forçut - insistí Katia.

El doctor tornà a donar un breu passeig i va encendre una cigarreta, sense netejar-se les mans, força plenes de sang.

- Molt bé - va accedir a la fi -. Aneu a buscar-lo.

Katia va sortir immediatament i el doctor seguí passejant-se i fumant. Adés i ara adreçava mirades irritades a la dona estesa sobre la taula. La llevadora havia retornat a la tauleta on deixà l'infant mort i el contemplava amb commiseració.

Katia va tornar amb Sysoiko al seu darrera.

- Diu que em necessitàveu, doctor ? - preguntà aquest.

Fedor Kovitenka llençà la seva cigarreta per terra.

- Necessitem la vostra força - va fer, i anà per explicar-li-no, però Katia ja l'havia posat en antecedents.

Van tornar a situar-se a ambdós costats de la taula, Sysoiko i Katia a la dreta, el doctor i la llevadora a l'esquerra. Van descobrir que els genolls no eren prou grossos per permetre la utilització de tantes mans, de manera que els dos homes, cadascun pel seu costat, provaren d'agafar-se a les cuixes, però aquestes eren tan firmes unides que no podien posar els dits per la banda de dins.

- No farem res - digué el doctor, en veure que si s'acontentaven amb engrapar-les per fora les mans els relliscarien sobre la sedosa pell -. Però és que també és un cas ! Ves a qui se li acudeix !...

Les lamentacions, però, no servien de res.

Fedor Kovitenka donà la volta a la taula, estudiant de nou la situació. Després es col·locà enfront de la dona i intentà passar-li la mà plana entre les dues extremitats tan tortament lligades. No va aconseguir res, és clar.

- Està perdent molta sang - va dir l'ajudant.

Ell es girà, indignat.

- Ja no sé, però és que és culpa meva? - cridà -. Digueu, no esteu fent tot el que puc, Katia Sobatsnikova?

La noia va haver de confessar que sí.

- I a vós, Matriona Marcovna, és que us sembla que no faig tot el que puc? - insistí ell.

- Ben cert, Fedor Kovitchka.

- I digueu - tornà l'home, - us havíeu trobat mai amb un cas com aquest, en la vostra llarga experiència?

- No, mai - confessà la dona.

- Aleshores! - exclamà el doctor, com si nagués demostrat alguna cosa.

Sysoiko va intervenir:

- I si no tornéssim a provar?

Com que no hi havia res més a fer, o en tot cas el doctor no sabia de res més, va assentir i tots tornaren a col·locar-se a ambdós costats de la pacient. La cubella de pedra seguia molestant Fedor Kovitchka, de manera que en la seva irritació ara li donà un cop de peu. Després va renegar pel mal que s'havia fet.

- Només em faltava això! a fé que era l'únic que em faltava!

Els altres van preferir no fer-hi comentaris, perquè sabien que el doctor era un home fàcilment irritable. Van esperar, doncs, pacientment, que es situés a l'indret que li pertocava.

Les dificultats, ara, van ésser les mateixes que uns moments abans, perquè les extremitats de la dona no s'havien afluixat gens. Amb tot, a base d'insistir molta estona, cavant amb unghes i tot, els dos homes acabaren per engrapar les cuixes amb certa fermesa.

- Ara! - va fer el doctor.

Tots estiraren, però no va passar res.

- A fé que si no ho veiés, no m'ho creuria - va comentar Sysoiko.

Però Fedor Kovitchka el fé callar.

- Reposem un moment i ni tornarem - digué -. Això no pot seguir així...

Mentre reposaven examinà somàriament la dona. Tenia la cara molt

pàl·lida, però això no volia dir res, perquè el doctor ja havia observat que la Ivanova era una xicoteta naturalment pàl·lida. El pols, el tenia molt dèbil, i això ja era més alarmant. Havia perdut molta sang, no podia negar-se. Si no aconseguien separar-li les cames, a viat, caseïls quedaria entre els dits.

- Tornem-hi a veure, col·locant-se altra vegada al seu lloc. El ventre drets van engrapar fortament les cuixes i els genolls. No ho ob-
- Ara! A l'altra banda, el jardiner era encara el més seré de tots.

- Qui amb tota l'ànima, van estirar. Ara va passar una cosa encara més incomprensible. Les extremitats de la dona van cedir, i van cedir amb tanta facilitat que l'estirada de les quatre persones, tan poderosament organitzada, li esqueixà bona part del ventre.

- Tots van deixar anar els membres, espantats pel que acabava de succeir. Kovienka, irat, se li llençà al coll amb la intenció d'escançar. És això, què és això? - no feia més que dir Fedor Kovitchka. El doctor, però, reaccionà, però, es posaren a cridar, mirant de separar.
- Katia! - va cridar -. De seguida, l'instrumental. Cal cosir-la!

- No Nos solament Katia, sinó la lle vadora i Sysoiko es van posar a córrer amunt i avall, sense saber ben bé què es feien. El doctor, per la seva banda, sense ni pensar en desinfectar-se ni en posar-se els guants, s'apressà a deslliurar la dona de la seva placenta. Al darrere la plana massa va sortir un doll de sang fins aleshores comprimit, que li xopà la bata i els baixos dels pantalons. Malhumorat, va anar per llençar la placenta a la cubella, però apuntà malament i li va caure per terra. No se'n preocupà.

- Ràpid, ràpid - digué.

- Jo Ja no sabia a qui ho dema. Apartant l'ajudant, que venia amb l'instrumental, agafà grans masses de gasa i cotó, tot barrejat, intentant d'aturar l'hemorràgia. De cop, tot ho veia blanc al seu davant i fins i tot els pocs rudiments de medicina que tenia havia oblidat.

- Taponem, taponem! - deia. cop l'agulla, però els dits encara li tremolava introduir la massa a la llarga ferida, però un moment després la sang havia aconseguit de penetrar-la i el vermell líquid

gotejava altra vegada per terra. La llevadora i Sysoiko semblaven fascinats: va sentir res.

Fedor Kovitchka intentà agafar una agulla, però en el seu atabalament s'equivocà i agafà un bisturí. En adonar-se'n, el llençà a la cubella. repetí Sysoiko.

Un minut després havia començat a cosir desesperadament el ventre de la dona. Ho feia tan malament, que fins i tot Sysoiko no observà. D'altra banda, el jardiner era encara el més seré de tots. Aleshores

- Quina carnisseria! - va fer, disgustat. Els maculets pantalons. El doctor es va molestar i va interrompre el seu treball. Se li apropà: treure, doncs. Després, espoleat, s'encaminà de nou a la porta. - Què dius, desgraciat? abandonà la sala d'operacions. Alt i prim,

- Que és una carnisseria, això és el que dic. Si vós sou un metge...

Fedor Kovitchka, irat, se li llençà al coll amb la intenció d'escanyar-lo. Els seus dits deixaven grans empremtes vermelles sobre tot el que tocava. En un moment, Sysoiko fou cobert de sang.

Katia i la llevadora, però, es posaren a cridar, mirant de separar-los.

- No us perdeu, Fedor Kovitchka, no us perdeu! - cridava la llevadora

Katia suplicava pel seu costat:

- Doctor, doctor, que aquesta dona se'ns mor...

Fedor Kovitchka, aleshores, va reprimir la seva ira i tornà al costat de la pacient. Ara, tot ell, i els altres també, era cobert de sang de cap a peus. Agafà altra vegada l'agulla, però els dits li tremolaven de tal manera que fou incapaç de donar un sol punt.

Katia va prendre el pols de la dona.

- S'està morint... - digué.

- Sou un assassí - féu Sysoiko.

El doctor pegà un bot, però després, en lloc d'atacar-lo novament, es va tornar a quedar immòbil.

- Doctor, Doctor! - deia Katia, sempre amb els dits sobre el pols de la dona.

Ell intentà agafar altre cop l'agulla, però els dits encara li tremolaven massa perquè se'n pogués servir.

- Ja no sento res - digué aleshores Katia, en veu molt baixa.

El doctor la polsà a la seva vegada. Després, aplicà l'orella al cor. No va sentir res.

Es quedà contemplant-la fitament, tot capficat. Després donà brusquement mitja volta i s'encaminà a la porta. tota la nit
- Assassí ! - repetí Sysoiko.

Fedor Kovitchka tornà sobre els seus passos. Però no s'adreçà al jardiner, com tots havien temut. costat d'embà; després, la por-
travessà l'estança i s'aturà una mica més enllà de la taula. Ales nores, lentament, començà a treure's la bata i els maculats pantalons. Observà que en fer-ho s'havia caçat també la roba interior. Se la va treure, doncs. Després, espolet, s'encaminà de nou a la porta, sense mirar ningú, i abandonà la sala d'operacions. alt i prim,
en aquell moment girat d'esquena, perquè s'adreçava al balcó.

"Més val que faci veure que dormo", es va dir el xicot, mentre l'altre sortia fora, a la nit que s'estenia sobre la Piazza Barberini, en aquella hora ja silenciosa. Però estava tot estranyat. No comprenia què podia fer aquell home a la seva cambra, ja que ningú no li havia parlat que tindria un company. El més fàcil, és clar, hauria estat preguntar-li-ho, però, momentàniament, Achille no es sentia disposat a adreçar la paraula a ningú. Va seguir, doncs, espiant.

Passats uns breus moments, l'home tornà a penetrar a l'habitació, ajustà el balcó sense tocar-lo del tot i aleshores, en girar-se cap a l'interior de la cambra, va descobrir el fals dorment. Achille va sentir que llençava una exclamació mentre s'atansava al llit.

- Ei ! - va dir -. Ei !

I el sacsejava. Achille, però, va creure oportú seguir fent l'adormit. "Ara més que mai", va pensar, "perquè qui sap quines intencions duu..."

De totes maneres, l'home no va insistir guire. En veure que no es movia, va deixar-lo tranquil amb un arronsament d'espatlles, tornà a separar-se del llit i se'n anà cap a la taula que hi havia al costat mateix del balcó. Des d'allí tornà a contemplar-lo, encara

estranyat, però s'arronsà altre cop d'espatlles i, definitivament, li donà l'esquena. "Qualsevol diria que el sorprès és ell", va pensar Achille, i el pensament el confortà una mica. Allò li plaia. Però no per això se'n fiava, és clar. "Perquè té algun pla de tenir les seves intencions", va seguir pensant. "Més valdria que no el per-

Piazza Barberini, tota la nit

Ja feia una estona que Achille era al llit, però encara no dormia, quan va sentir passos a l'altre costat d'embà; després, la porta de la cambra que s'obria.

Una mà va encendre la llum del sostre i Achille va cloure els ulls, cegat per la resplendor, però tot seguit tornà a obrir-los una mica per veure qui havia entrat al dormitori: espià entre el reixat de les seves pestanyes. El nouvingut era un home alt i prim, en aquell moment girat d'esquena, perquè s'adreçava al balcó.

"Més val que faci veure que dormo", es va dir el xicot, mentre l'altre sortia fora, a la nit que s'estenia sobre la Piazza Barberini, en aquella hora ja silenciosa. Però estava tot estranyat. No comprenia què podia fer aquell home a la seva cambra, ja que ningú no li havia parlat que tindria un company. El més fàcil, és clar, hauria estat preguntar-li-ho, però, momentàniament, Achille no es sentia disposat a adreçar la paraula a ningú. Va seguir, doncs, espiant.

Passats uns breus moments, l'home tornà a penetrar a l'habitació, ajustà el balcó sense tancar-lo del tot i aleshores, en girar-se cap a l'interior de la cambra, va descobrir el fals dorment. Achille va sentir que llençava una exclamació mentre s'atansava al llit.

- Ei ! - va dir -. Ei !

I el sacsejava. Achille, però, va creure oportú seguir fent l'adormit. "Ara més que mai", va pensar, "perquè qui sap quines intencions duu..."

De totes maneres, l'home no va insistir gaire. En veure que no es movia, va deixar-lo tranquil amb un arronsament d'espatlles, tornà a separar-se del llit i se'n anà cap a la taula que hi havia al costat mateix del balcó. Des d'allí tornà a contemplar-lo, encara

estranyat, però s'arrossà altre cop d'espatlles i, definitivament, li donà l'esquena. "Qualsevol diria que el sorprés és ell", va pensar Achille, i el pensament el confortà una mica. Allò li plaia. Però no per això se'n fiava, és clar. "Perquè bé ~~mentem~~ deu tenir les seves intencions", va seguir pensant. "Més valdrà que no el perdi de vista."

Ara l'home havia encés una cigarreta i, inclinat sobre la taula, llegia uns papers. "No sé què n'ha de fer dels meus apunts", es va dir Achille, però no protestà. No eren pas cap cosa comprometedora; si li agradava, podia llegir-los. I devien agradar-li, perquè s'havia va passar una bona estona.

Quan després, però, va obrir l'únic calaix que tenia la taula, Achille fins i tot es recolzà al coixí per tal de veure què feia. Temerós d'ésser sorprés, tornà a ajaçar-se quan l'home s'incorporà amb un llibre entre les mans. Va obrir-lo per una pàgina que semblava conèixer molt bé, es va treure un llapis de la butxaca i començà a escriure al marge. "Aquesta sí que és bona!" va pensar Achille. "No sé quina solta té això d'anotar els meus llibres..." Però ho va deixar córrer per conservar la tranquil·litat.

D'altra banda, l'individu aviat va enllestir el que feia, tornà a deixar el llibre, aquesta vegada sobre la taula, es redreçà i, mentre començava a xiular una tonada americana, "Don't Fence Me In", cosa que era força sorprenent, s'encaminà de nou a la porta, l'obrí i, sempre xiulant, sortí fora. "Despertarà tothom", va dir-se Achille, secretament content.

Però o els altres dormien molt fort o l'home no xiulava tan alt com a ell li semblava, perquè la casa va seguir quieta i silenciosa, abstracció feta de l'escàndol que l'home movia. Achille, que podia localitzar-lo precisament gràcies a aquella xiuladora activitat, va concloure que el desdonegut havia entrat al lavabo. Va sortir-ne una estona més tard, encara xiulant i, després d'haver ensopegat amb una cadira, cosa que l'obligà a interrompre's per llençar una expressió contundent, tornà a la cambra. Achille, una vegada més, s'apressà a simular que dormia, sense per això deixar d'observar els seus moviments a través de les parpelles.

L'home, un cop dins, i després d'haver tancat la porta i llençat la punta de cigarreta, es va aturar a mirar-lo, i a Achille li semblà sorprendre en els seus ulls una mirada que no li agradà gens. "Sí", va dir-se, "caldrà vigilar-lo. Es capaç de fer-ne una, aquesta nit."

De moment, però, el que va fer l'home, després d'haver-lo esguardat amb tanta d'atenció, fou començar a despullar-se. Era un individu ordenat, no hi havia dubte, perquè anà llevant-se la roba amb molta cura i deixant-la, perfectament plegada, a una cadira que desplaçà cap als peus del llit, col·locant-la paral·lela a la cadira on el propi Achille tenia les seves coses.

Achille va cloure els ulls, aquesta vegada sense simulacions, perquè l'espectacle d'una altra persona que es despullava no li era gens de plaent. Una estona després, però, la seva curiositat, més forta que tot, l'obligà a ~~mmh~~ obrir-los de nou. L'home s'havia quedat en calçotets i, dret més enllà del passadís que formaven els dos llits, feia tot de moviments silenciosos amb el coll i, després, amb el tors. "Bona hora", va dir-se Achille. "Aquestes són coses més properes del matí... Però en fi, cadascú s'agafa la vida com vol."

La gimnàstica, que aviat es complicà amb tot de moviments de cames, va durar uns deu minuts, passats els quals l'home es va treure els calçotets i enfilà un pijama que va agafar de l'armari. La porta d'aquest noble xisclava unànica, perquè era vell i mal centrat, i l'home es va tombar per tal de veure com reaccionava el seu company, però Achille va jutjar que el gemec aquell no era motiu suficient per fer-li descobrir que estava despert.

Després d'un seguit d'evolucions, l'home va acabar per apagar el llum i es ficà al llit. Això darrer, Achille no ho va veure, ja que l'habitació era a les fosques, però va deduir-ho fàcilment ~~manant~~ de la protesta del somier. "Ja és estrany", va pensar, gairebé desil·lusionat. "Però em sorprendria que tot acabés bé." Fos com fos, estava disposat a no donar-li cap oportunitat. Si convenia, fins i tot passaria la nit en blanc.

L'altre es girava i regirava pel llit, com cercant una positura més còmoda per provocar el son. També Achille s'hauria volgut moure,

però no gosava. Li semblava que l'home endevinarà que estava des-
pert. "I no vull explicacions de cap mena", va repetir-se. "Com més
distants, millor. Perquè jo no sé qui és." Ara, com que ja no tenia
por d'ésser sorprés, tenia els ulls oberts, cosa que en l'obscuritat
no li servia de res, però que el tranquil·litzava. "Si es pensa gua-
nyra-me a còpia de paciència, s'equivoca de mig en mig", va dir-se,
conscient de la seva força de voluntat.

Passada una estona, les parpelles començaren a pesar-li, però
no per això es donà. "Que més voldria ell !" va dir-se. Prou sentia
la seva respiració feixuga de persona que dorm a gust, però és que
no podia simular-ho ? No havia simulat ell mateix ? "Les intencions
que duu no les coneix, però més val esperar el pitjor", va pensar.

L'home, però, no es va moure fins a la matinada. Achille no sa-
bia exactament quina hora era, però va suposar que les cinc ja no
devien estar lluny, si és que no havien tocat. De sobte el va sentir
bellugar-se d'una altra manera. S'havia mig ensopit, però la fermesa
de la seva voluntat li privava de lliurar-se a un son profund. Ins-
tantàniament es va retrobar tan lúcida, per bé que molt més fatigat,
com en els millors moments de la seva vida diürna. "Ara és l'hora !"
va dir-se triomfalment. "Ja m'ho suposava, ja m'ho suposava !"

L'altre, segons va endevinar, s'havia assegut al llit i, passats
uns moments, va saltar a terra. Achille seguia els seus moviments amb
una atenció rigurosa. "Cal estar disposat", va dir-se el xicot, reple-
gant-se sota els llençols. L'home, a les palpentes, va recórrer el
passadís entre els ~~duos~~ dos llits, sense ensopegar amb cap de les ca-
dires, i va donar el llum. Per què no l'havia obert des de la tauleta
de nit, Achille no ho va comprendre ni ho podia endevinar. Així i
tot, va pensar : "Segur, però, que no fa res sense un motiu."

Aviat, però, va fer-se evident que les intencions de l'home en
aquella hora eren molt humils, perquè Achille, en el gran silenci ma-
tinal, el va sentir entrar al water. "Bé... ", va dir-se, una mica
decepcionat, i esperà.

L'home va tornar a la cambra no sense haver ensopegat altra vega-
da amb una cadira, probablement la mateixa que l'havia obstaculitzat
doncs, era el seu estatell pelut dels seus cabells negres. "No hi fa

de primer, en retirar-se a dormir. Donna Francesca sempre deixava una cadira en aquell sortint de la dreta, cosa a la qual ningú no havia pogut acostumar-se mai. Aquest cop, però, l'home ni es va prendre la molèstia de renegar. En canvi, només dins la cambra, va deixar anar un gran badall. Però Achille va somriure per ell sol. "Si es pensa que m'ensarrona..." L'habitació tornava quedar-se a les fosques i l'home es gità de nou. Uns segons després, ja dormia.

"Però jo no penso cometre aquest error", va dir-se Achille. "Després de tot, una nit és fàcil de passar, i demà ja ho aclariré tot". Fàcil o no, les parpelles se li feien tan pesades que cap allà a les set, sense adonar-se'n, va claudicar. Però no per molta estona. I encara, quan descobrí que s'havia deixat anar, es tractà de tot, indignat amb ell mateix. "Si que me'n puc fiar!", va dir-se, queixós. "Sortosament, tot segueix com abans." Hi seguia. L'home, ara fins i tot roncava una mica. "Es viu, però", va pensar ell amb un somris interior. "Mira que és viu!"

La primera agitació del jorn s'havia desvetllat més enllà de les quatre parets. A la plaça ja sentia remor de passos, de potades, i fins passaren alguns pesats camions. Achille se'n va alegrar, perquè això l'ajudava a mantenir-se despert. Les parpelles le feien mal, sobretot després d'haver dormit aquella breu estona, però va suposar que un cop aixecat, amb una bonarentada tot allò li passaria. I la propera nit, dormiria més bé!

A quarts de vuit van sentir-se passos pel menjador i Achille va suposar que Donna Francesca s'havia llevat. La primera sempre era la serventa, una noia seca i eixuta que tenia la virtut de moure's com una ombra. Mai no feia soroll. La mestressa, però, es movia amb menys cautela. Ordinàriament, Achille la maleïa una mica, si li trencava el son, però avui la seva invisible companyia li agradà. "En un cas com aquest, sempre val més no estar sol."

La llum entrava per les mal ajuntades portes del menjador balcó, permetent-li estudiar l'home estès al llit veí. Es a dir, no podia estudiar gran cosa, perquè s'havia tapat fins sota el nas i, per si fos poc, dormia de cara a la paret. L'únic que Achille podia veure, doncs, era el seu clatell pelut i els seus cabells negres. "No hi fa

res", va dir-se, "la qüestió és no perdre'l de vista." espia les re-

A dos quarts de nou començà a neguitejar-se, perquè aquella era l'hora en què, ordinàriament, es llevava. Però l'altre seguia dormint, o si més no ajaçat al llit, i ell no volia deixar-lo de cap de les maneres. "Només faltaria", va dir-se. "Després que m'he vigilat tota la nit !" Va restar doncs al llit, esperant.

Sortosament, no va haver d'esperar molt. A un quart de deu, l'home començà a donar senyals de vida. Després de girar-se i regirar-se una infinitat de vegades, ara despert, però possiblement encara amb l'esperança de retrobar el son malgrat l'hora, acabà per treure els braços de sota els llençols, com Achille va poder veure espiant per darrera les seves parpelles, consultà el rellotge que no s'havia tret en tota la nit, badallà sorollosament i acabà asseient-se al marge del llit.

S'hi va passar gairebé cinc minuts, badallant ininterrompudament, amb gran desconcert d'Achille. Després s'adreçà al balcó, l'obrí una mica més i tornà cap al centre de la cambra. Com havia fet la nit passada, es va quedar mirant el seu company i, passada una estona, s'arrossà d'espatlles. "No ho comprén, és clar", va dir-se Achille, satisfet. Tenia la sensació d'haver-lo frustrat d'alguna cosa, i això el feia exultar.

Mentrestant, l'altre es va treure la jaqueta del pijama i es lliurà, també com la vetlla, a deu minuts de gimnàstica sueca. Achille s'ho mirava amb ironia. Quan va haver acabat, tornà a vestir-se jaqueta i sortí fora. Devia anar a rentar-se, perquè va estar molta estona i en tornar duia els cabells humits. A partir d'aquell moment ja no es va entretenir. Tot de sobte, semblava haver-li entrat molta pressa.

Es va vestir de cara al balcó, tornant a xiular la tonada d'anit, cosa que féu sospitar a Achille que no en coneixia cap més, donà una ullada al carrer, va mirar-se més aviat llargament a l'espill i, després d'adreçar una mirada estranyada i curiosa al llit que Achille seguia ocupant, va sortir de l'habitació.

Achille esperà. No estava dit que el desconegut no tornaria, i

ara seria penós trobar-se cara a cara. Mig incorporat, espià les remors de fora, del menjador, del passadís... Però perduts els passos de l'home, no sentia res. "Sembla que tots siguin fora", va dir-se, però en aquella hora la cosa no tenia res de particular.

Passats deu minuts, va decidir que ara ja podia arriscar-se. Va saltar del llit i estraslladà al lavabo, sense ensopegar amb ningú. Davant de l'espill, va quedar sorprès. "Quina cara faig!" va dir-se. Es passà la mà per les galtes, però no era el pèl, perquè gairebé no en tenia. Resignat, es posà a rentar-se. "Hi ha coses que no les entendràs mai", es va dir.

De retorn a la seva cambra es va vestir i tornà a mirar-se al mirall. El seu aspecte no havia pas millorat gens, al contrari: la llum del sol que entrava pel balcó obert acusava encara la fatiga del seu rostre.

Acabà disgustant-se d'ell mateix i sortí al menjador. Va asseure's a taula, procurant de fer soroll, però ningú no va acudir. Aleshores es va decidir a cridar perquè li servissin l'esmorzar.

- Donna Francesca, Donna Francesca!

La dona va eixir del fons de tot, on tenia la seva habitació, i avançà cap al menjador. Va aturar-se al seu davant, mirant-lo reprovativament. Achille, sense adonar-se'n, acalà els ulls.

La dona va sacsejar el cap i, amb l'la autoritat que li donaven els vint-i-cinc anys que hi havia entre ells, va dir:

- Li sembla que aquestes són hores de tornar a casa?

Era va posar-se a llegir per sobre, a base de capçaleres, tota la informació esportiva. De fet, només li interessava, i encara més, el futbol, però posats a fer no ardia que sobreés estar al centre de les altres activitats més o menys violentes.

Ferrer començà a curar-se les ungles i després, quan va haver acabat i el cambrer li va haver servit el seu votant, encenqué una sigarreta.

- Vols fumar? - preguntà per pura forma.

Era va refusar perquè fuma poc, no per falta de gust, sinó perquè havia descobert que el tabac el perjudicava.

Ferrer va donar una lladada circular al seu entorn, sense dir res.

Ferrer s'apropava amb el seu pas balancejat que, sovint, feia pensar en un home carregat amb un pes invisible, l'equilibri del qual li és difícil de conservar. Bru, però, no pensava ni en això ni en cap altra cosa mentre l'observava per sobre el periòdic que havia desplegat, no amb la intenció de llegir-lo verament, ja que sempre li havia estat ^{impossible} ~~impossible~~ concentrar-se en la lectura, fos de la mena que fos, en un indret públic, sinó per tal de simular als seus mateixos ulls, i no cal dir que també als dels habituals, una activitat o altra. Va seguir-lo doncs amb l'esguard, fins que l'altre s'aturà davant de la taula.

- Hola, noi - va dir Ferrer, tot agafant una cadira.

- Hola...

Va seguir manipulant el diari, buscant la pàgina dels esports. Va preguntar :

- Què hi ha de nou ?

- Res - digué l'altre -. Tot és vell.

Féu un senyal al cambrer, el qual ni es va prendre la molèstia d'apropar-se-li. Sabia que en aquella hora el xicot prenia cada dia el seu vermut.

Bru va posar-se a llegir per sobre, a base de capçaleres, tota la informació esportiva. De fet, només li interessava, i encara vagament, el futbol, però posats a fer no creia que sobrés estar al corrent de les altres activitats més o menys violentes.

Ferrer començà a curar-se les ungles i després, quan va haver acabat i el cambrer li va haver servit el seu vermut, encengué una cigarreta.

- Vols fumar ? - preguntà per pura forma.

Bru va refusar perquè fumava poc, no per falta de ganes, sinó perquè havia descobert que el tabac el perjudicava.

Ferrer va donar una ullada circular al seu entorn, sense esperar

descobrir res que sortís de l'ordinari. I no va descobrir-ho, en efecte. Hi havia la mateixa gent de sempre, reunits en menudes tertúlies. Alguns xerraven, d'altres jugaven, uns tercers bevien. N'hi havia, també, que no feien cap d'aquestes tres coses. Va sospirar i encentà el seu aperitiu.

- Comença a fresquejar - digué després.

- Sí - assentí Bru des de la altra banda de peribòdic.

Ferrer es posà més còmode, estintolant una cama sobre l'altra. Va beure un segon glop i tragué una mica de fum de la cigarreta.

- Aquí tenim en Pere Fi - digué.

Pere Fi s'apropava com amb recança. A mig camí entre la porta i la taula, es va aturar a dir uns mots a un individu solitari que, davant d'un tauler d'escacs, s'entretenia posant-se problemes de fàcil solució. Van veure que somreia. Després tornà a posar-se en moviment, sempre amb aquell caminar lent i difícil que feia creure en un caràcter mandrós.

D'unes passes lluny aixecà una mà en un gest de salutació a Ferrer, que l'observava. Ferrer, però, es limità a contestar-li amb un somris forçat. El molestava una mica aquella manera, gairebé efusiva, de saludar. Així i tot, quan l'altre va estar més a prop, preguntà :

- Com va, això ?

- Com sempre - digué Pere Fi -. Oi, Bru ?

- Per a mi sí.

Com que tots estaven d'acord, el nou vingut es va asseure al costat de Ferrer.

- Ja tenim l'hivern a sobre - informà.

Els altres van assentir sense entusiasme. No els entusiasmava ni l'hivern ni aquell tipus de conversa. A Pere Fi tampoc.

Va agafar una revista que hi havia sobre la taula i es mirà detingudament la portada, on hi havia un anunci que es menjava un raïm. Va trobar que feia bonic, va estar temptat de fer un comentari, però a l'últim ho deixà estar.

El cambrer se li atansà :

- Voleu alguna cosa ?

Pere Fi esguardà al seu davant amb una mirada vaga, con qui cerca

inspiració. Després, havent-la trobada, contestà:

- No, de moment no em porteu res.

El cambrer s'allunyà. Ell va obrir la revista i passejà la mirada pel ~~sumari~~ sumari. No hi havia res que l'interessés. Tot i això, es va creure obligat a proseguir el seu examen.

Ferrer s'inclinà cap al seu costat i examinà també les pàgines.

- No hi ha res - digué Pere Fi.

- Ja m'ho imagino.

Bru, a llur davant, segria aciençant-se d'esports. Havia descobert un article força llarg sobre boxa i el llegia saltant-se ratlla per altra.

Ferrer mirà cap a la porta.

- En Bertran no deurà venir, avui... - féu.

- Per què? - preguntà Pere Fi.

També Bru aixecà els ulls del periòdic.

- No ho sé - explicà l'altre -. Vull dir que és tard...

Pere Fi va deixar la revista, tornà a agafar-la, considerant una vegada més la coberta, i després la deixà definitivament. Es va treure una "senyoreta" de la butxaca, perquè ell només fumava aquesta mena de tabac, i la va encendre.

- Doncs ja veus... - va fer vagament.

Es possible que els altres ho veiessin. També és possible que no veiessin res. En tot cas, ni l'un ni l'altre no van contestar.

Aleshores entrà Bertran amb el seupas ràpid, d'home aqueferat, però cap dels tres no el va veure, perquè no miraven cap a la porta, per excepció. Quan se'n van adonar ja era a mitja sala. Anà ràpidament a la taula i s'aturà darrera la cadira de Ferrer.

- Hola, companyia...

- Vens molt tard, avui - digué Ferrer.

- No...

Va agafar una cadira i s'assegué al costat de Bru,

- Què diu el diari? - preguntà.

- El de sempre...

- Sí, sempre és el mateix - aprovà.

Va creuar i descreuar les cames, nerviosament, com tenia per cos-

tum. Després s'estirà, posant els peus sobre el barrot de la cadira del seu amic.

- Què conteu? - féu tot seguit.

- Pots contar... - digué Pere Fi.

Els altres dos no van creure necessari afegir-hi res més.

El cambrer va donar uns passos cap a la taula.

- Una cervesa - cridà Bertran de lluny estant -. Que no sigui massa freda, eh?

Es va mirar als altres, que van fer una rialleta. Ell s'inclinà una mica més endavant.

- Què? - digué -. Que us sembla si fem una partideta?

Bru va deixar el periòdic sobre la taula, però tornà a agafar-lo quan Pere Fi contestà:

- Avui no. No puc quedar-me molta estona.

- És llàstima - va dir Bertran.

- No saltres tres som massa pocs - comentà Ferrer.

- Sí, som pocs, tres - va concedir l'altre.

Hiva haver un minut de silenci. Dos. Tres. Pere Fi creuà les cames. Ferrer les descreuà. Bertran cercà una nova postura, allargant-se encara més a la cadira, que de sobte semblava haver adquirit dimensions i qualitats de divan. L'únic que no es va moure fou Bru.

Al fons de la sala, dos jugadors de domino discutien, mentre llurs companys, sense decidir-se a donar la raó a cap d'ells, escoltaven. Molt a prop d'allí, algú altre va cridar el cambrer. Per tota la sala s'estenia un remoreig confús de petites converses, d'exclamacions, de peus refregats amb impaciència i nerviosisme.

Bertran cercà per les seves butxaques, però no hi trobà el volia i s'adreçà a Ferrer.

- Tens una cigarreta?

L'altre la hi allargà mentre el cambrer, amb un retard lamentable, duia la cervesa.

- Que l'havieu de fer? - preguntà el xicot, somrient.

El cambrer també va somriure.

- Hem hagut d'anar-la a buscar a baix. S'havia acabat el caixó - explicà.

- Gràcies - féu Bertran, adreçant-se a Ferrer i tornant-li el paquet. ards, s'hauria dit que d'ell depenia la salvació del vespre.

- Va cargolar la cigarreta i l'encengué. Bru girà el periòdic, el plegà per la meitat i el deixà sobre la taula. Ferrer el va prendre i hi donà un cop d'ull ràpid. Bru va agafar la revista que havia fullejat Pere Fi. Ferrer s'aixecà, deixant de nou el periòdic.

- Perdoneu... - va dir. L'altra taula, Ferrer es va aixecar, però el Un individu, poques taules enllà, li havia fet un senyal i ell, dòcilment, anà al seu encontre. Va asseure-se-li al costat i l'altre tot seguit va començar a fer explicacions, llargues i sostingudes. acab Els tres amics se'ls van quedar mirant un moment, després apartaren la vista. Bertran encetà la seva cervesa, mentre Pere Fi consultava l'hora. quedava una mica de vermut i se'l va beure. Tot seguit Passaren més minuts, lents i difícils, però familiars. Bru deixà altre cop la revista, va empenyer-la taula endins. Es mirà els altres: tenia tard... - van dir els seus companys.

- Així que avui no hi ha res a fer? - va somriure. Bertran ho

- Sembla que no - va dir Bertran -. Ja veus...

- És que jo me n'he d'anar - explicà Pere Fi per segona vegada.

- Per demostrar-ho més palpablement, tornà a consultar-se el rellotge. Bertran es girà i mirà finestra enfora, cap al carrer ja fosc. Bru deixà escapar un sospir i, no trobant res més en què entretenir-se, es va decidir, finalment, a cargolar una cigarreta. Per tal de no danyar-se tant, la va fer molt prima. a de la taula, i va b Pere Fi deixà escapar uns minuts més, però acabà per aixecar-se.

- Bé, nois... - va dir.

- Te'n vas, doncs? - d'espatlles.

- Sí, he de marxar.

- Vindràs, demà? - discretament de mans, per tal d'atraure l'atenció

- Sí, naturalment. Bé, bona nit...

- Quan va ésser fora, Bertran preguntà :

- Què li deu passar, a aquest ?

Bru s'arrosà d'espatlles : va pagar-lo. Bru va pagar també la se-

- Ves a saber ! un cafè que ja feia estona que s'havia begut.

La conversa tornà a quedar estancada. Tots dos es miraren en

Ferrer, que seguia parlant amb el desconegut. A jutjar per llurs esguards, s'hauria dit que d'ell depenia la salvació del vespre.

- Està una mica ensopit, això - digué Bertran, encara.

Es referís al que es referís, era veritat. Per això l'altre va assentir :

- Sí...

El temps passava. A l'altra taula, Ferrer es va aixecar, però el seu interlocutor no semblava haver acabat encara, perquè una vegada ell dret seguí fent explicacions, ara somrient, mentre el xicot assentia una i altra vegada amb petites inclinacions de cap. Després acabà d'incorporar-se i amb posat displicent va dir uns mots finals. L'altre semblà mostrar-se d'acord i Ferrer va tornar a la taula.

Encara li quedava una mica de vermut i se'l va beure. Tot seguit preguntà :

- Així que en Pere se n'ha anat ?

- Sí, tenia tard... - van dir els seus companys.

El xicot, ja a uns altres pensaments, va somriure. Bertran ho remarcà :

- Què et fa tanta gràcia ? - preguntà.

- Res - digué ell, i féu un moviment imperceptible que semblava indicar l'individu amb qui havia estat parlant.

Els altres també van somriure, com si estessin en el secret de la cosa.

Bru tornà a fullejar la revista, sense tocar-la de la taula, i va badallar.

- Gana o son ? - preguntà Ferrer.

L'altre s'arrossà d'espatlles.

- Una mica de tot.

Ferrer picà discretament de mans, per tal d'atreure l'atenció del cambrer. Bertran s'interessà :

- Vols anar-te'n, ja ?

- És tard.

El cambrer s'apropà i ell va pagar-lo. Bru va pagar també la seva consumació, un cafè que ja feia estona que s'havia begut.

Ferrer es posà dempeus.

- Us quedeu o veniu ? - preguntà.
- Jo vindré - digué Bru, i també s'aixecà.
- Em quedaré una mica - féu Bertran -. Es aviat, encara.
- Fins demà, doncs.
- Fins demà. Ja ens veurem...

Els companys van assentir màquinalment i s'allunyaren sala enllà, cap a la porta, l'un amb el seu pas balancejat, l'altre molt encarcerat, com si li hagués fet mal un bastó.

Bertran els contemplà i, després, quan van haver desaparegut, begué un altre glop de cervesa, sospirà i agafà el periòdic on no hi havia res d'interessant...

Bertran els contemplà i, després, quan van haver desaparegut, begué un altre glop de cervesa, sospirà i agafà el periòdic on no hi havia res d'interessant...

Entrà doncs a l'hotel i pujà a la seva habitació. El quadern era al fons de la maleta, on l'havia desat en sortir de Cefalù. El va treure, s'instal·là davant la taula, va encendre una cigarreta i descargolà l'estilogràfica. Després es quedà pensatiu. Hi havia tantes coses, que no sabia per on començar.

Aleshores, sobtada, llunyana, li arribà una remor d'antavi inidentificable, però que a poc a poc se li revelà com una mena de plor barrejat de petits gemecs. Deixà la ploma sobre la taula i escoltà. Hauria dit que algú es queixava a l'habitació del costat.

Després s'arroncà d'espatlles. No era assumpte seu. Tornà a agafar l'estilogràfica i es posà a escriure.

Aquell plany, que aviat identificà com de dona, però, el pertorbava. Va suposar que si la cosa durava, acabaria acostumat-s'hi, com home habitua a la música de fons d'un aparell de ràdio, però de moment s'interposava entre ell i el seu diari. Va tornar a deixar la ploma, doncs, i s'aixecà. La cigarreta a la boca, s'atansà al balcó que donava al carrer, però no es va prendre ni la molèstia d'aixecar les cortines.

Després va donar uns passos cap a aquella banca d'habitació a l'altre costat de la qual la dona plorava o es queixava. A frac de paret, escoltà. Tot i la seva atenció, li era impossible de decidir si verament era una queixa o un plor. Potser era això mateix, aque-

ta impossibilitat de precisar-ho, allò que el pèsava nerviós. Va retornar sobre els seus passos i donà un passeig per l'estança. De passada, s'aturà davant del quadern obert, girà una pàgina, tornà a deixar-lo com estava i, una vegada Vacances a Sicília ella paret.

Després de beure's el seu "capuchin", abandonà el barri, per ell la via Ruggero Settimo, s'emcaminà a l'hotel. Era aviat encara. No separaria fins d'aquí un parell d'hores, però estava cansat. La nit no passada havia sortit a pescar amb Vasco i, després, s'havia passat gairebé tot el matí donant voltes per la ciutat. D'altra banda hi havia el diari de viatge que havia començat a Taormina i que ja no pensava abandonar. Ara li corria pressa d'abocar-hi les seves primeres impressions de Palerm.

Entrà doncs a l'hotel i pujà a la seva habitació. El quadern era al fons de la maleta, on l'havia desat en sortir de Cefalú. El va treure, s'instal·là davant la taula, va encendre una cigarreta i descarregà l'estilogràfica. Després es quedà pensatiu. Hi havia tantes coses, que no sabia per on començar.

Aleshores, somorta, llunyana, li arribà una remor d'antivi ~~inim~~ inidentificable, però que a poc a poc se li revelà com una mena de plor barrejat de petits gemecs. Deixà la ploma sobre la taula i escoltà. Hauria dit que algú es queixava a l'habitació del costat.

Després s'arrossà d'espatlles. No era assumpte seu. Tornà a agafar l'estilogràfica i es posà a escriure.

Aquell plany, que aviat identificà com de dona, però, el pertorbava. Va suposar que si la cosa durava, acabaria acostumant-s'hi, com hom s'habitua a la música de fons d'un aparell de ràdio, però de moment s'interposava entre ell i el seu diari. Va tornar a deixar la ploma, doncs, i s'aixecà. La cigarreta a la boca, s'atansà al balcó que donava al carrer, però no es va prendre ni la molèstia d'aixecar les cortinetes.

Després va donar uns passos cap a aquella banda d'habitació a l'altre costat de la qual la dona plorava o es queixava. A frec de paret, escoltà. Tot i la seva atenció, li era impossible de decidir si verament era una queixa o un plor. Potser era això mateix, aques-

ta impossibilitat de precisar-ho, allò que el posava nerviós. Va retornar sobre els seus passos i donà un passeig per l'estança. De passada, s'aturà davant del quadern obert, girà una pàgina, tornà a deixar-lo com estava i, una vegada més, s'apropà a aquella paret. No sabia què fer. Si el plor seguia, ja podia dir adéu a aquell parell d'hores que es proposava dedicar al diari. La seva tranquil·litat se n'era anada. "Potser està malalta", va pensar. "Qui sap si no hauria de fer alguna cosa per ella?"

Va esperar una estona, sempre amb l'esperança que les queixes cessarien. Però, en lloc d'això, més aviat hauria assegurat que augmentaven. "Si verament li passa alguna cosa", va dir-se, "també és criminal que m'estigui així, amb els braços creuats, sense intervenir..."

Arribat de nou enfront de la paret, tornà a aturar-se i, encara no del tot segur de com calia procedir, donà uns copets lleus a l'embà. Potser havien estat massa lleus i tot, perquè a l'altra banda tot seguí igual. Va picar aleshores més fort i, en veu alta, preguntà: va pressió.

- Us passa alguna cosa? El plor de la dona semblà interrompre's un moment, però tot seguit retornà, potser encara més fort, més lamentable. Ell va picar de nou i repetí la pregunta. Però, com la primera vegada, ningú no li va contestar.

"Si és un caprici", es va dir, "no puc consentir-ho, però si és quelcom de seriós..." Va comprendre que de seguir picant a la paret no en trauria res, perquè la persona que plorava no semblava gens de disposada a entrar en contacte ni a explicar-se a través d'un embà, a crits. "Què puc fer, doncs?" es preguntà. Va tornar a asseure's davant la taula, disposat, ja que no hi havia cap altra solució, a prescindir d'aquella molesta remor. Però ja mentre s'asseia sabia perfectament que es feia il·lusions, de manera que no es va sorprendre gens quan uns minuts després abandonà de nou la cadira i s'encaminà a la porta. "El pitjor que en puc treure és una carada", es va dir mentre

sortia al passadís. "Però en aquest cas ja sabré defensar la meua tranquil·litat. Tinc dret a fer-ho." En ésser les més escassents :
- Amb sentiments barrejats, s'apropà a la porta de l'habitació del costat i s'aturà, parant l'orella. El plor, curiosament, a des d'aquí era més dèbil. Probablement la persona que es queixava romania al fons de tot del dormitori, tocant mateix de la paret. "A bon aixecà la mà i, amb els nussos dels dits, tustà la porta. El gemec es va interrompre en sec i, després d'uns instants d'espera, una veu femenina va dir una paraula. no a plorar una mica, sospirant de nou. Ell no va saber interpretar-la, tot i que el seu domini de l'italià era força raonable i la paraula era indiscutiblement italiana. Va seguir doncs al costat de la porta, indecís entre repetir el seu truc o explicar-se, cosa extremadament desagradable, des del passadís on era. La seva posició li semblava francament ridícula. Va no tenir. Mentrestant, a dins, el plor o el gemec havia reprès. El xicot, a l'últim, ullà a dreta i esquerra, però el corredor era desert. Aleshores posà la mà al pom de la porta i el féu girar. La porta no era tancada amb clau, cosa que ja havia previst, i va cedir fàcilment a la seva pressió.

La cambra era en la penombra, però no li va resultar difícil distingir, efectivament asseguda prop de l'embà que comunicava amb la seva habitació, una dona que somicava. El que no va distingir fins uns segons després, els seus ulls ja més acostumats a la pobre il·luminació del dormitori, és que la dona anava sumàriament vestida.

Ella, que d'antuvi semblava no haver remarcat res, a la fi aixecà una mica el cap, que tenia inclinat a un costat, sobre la mà esquerra, i el fità distretament, gairebé com si no hi fos, en tot cas sense sorpresa. El xicot es'apressà a justificar-se.

- Senyora - va dir - he sentit que es queixava i he pensat que podia passar-li alguna cosa. Jo...

La dona deixà escapar un sospir i, impremeditadament, féu :

- Ah, sóc tan desgraciada, tan desgraciada !...

Davant d'aquesta sortida, que indicava una mena de confiança que res no justificava entre ells dos, perfectes desconeguts com eren l'un per l'altre, el xicot no va saber què contestar, de manera

que va dir les primeres paraules bàsals que li vingueren a la boca, paraules que per altra banda resultaren ésser les més escaients :

- Si puc fer res per vostè...

Els seus ulls s'havien anat acostumant cada vegada més a la penombra de l'habitació i ara va adonar-se que la dona que tenia al davant era una noia encara ben jove i no pas gens desagradable. "A ben segur", va pensar d'una manera més aviat estúpida, "que el tractament de senyora és desplaçat".

Ella, per tota resposta, tornà a plorar una mica, sospirant de nou i en aparença inconscient que no duia al damunt tota la roba que hauria calgut per rebre una persona de l'altre sexe, cosa que en canvi no podia deixar de considerar el xicot, més aviat púdic per naturalesa.

Com que la noia, pronunciades aquelles paraules, semblava no tenir ja res més per afegir, ell va trobar-se que no sabia què fer, si insistir o retirar-se. Totes dues coses li semblaven igualment violentes. A la fi, però, obtà per treure l'entrellat del que passava. Va donar un altre pas, acostant-se més a la xicota, i començà :

- Si em digués...

Però la frase es quedà així, inacabada, ja que en aquell moment algú penetrà a l'habitació i girà la clau de l'interruptor elèctric, de manera que tot, ell, els mobles i la noia, sorgí sobtadament d'aquella vaga obscuritat per revelar-se amb una nitidesa enlluernadora.

El xicot es va tombar immediatament al nou vingut. Era un senyor severament vestit, d'una cinquantena d'anys. Pensant-hi bé, tant podia ser el pare com l'espòs de la noia, encara que la primera conjectura semblava més probable. El xicot va comprendre que la seva posició era delicada. En aparença, res no explicava la seva presència al costat d'aquella xicota que tan generosament mostrava pits i cuixes...

- Perdoni - va dir, avançant-se a les paraules de l'home -. Ocupo l'habitació del costat i he sentit que la ~~mea~~ signorina es queixava...

L'altre el va interrompre amb un gest i va tenir un somriure trist i comprensiu.

- Ja ho suposo - digué. Es va ficar la mà a la butxaca i en va treure una targeta que allargà al xicot, mentre feia - Permeti que em pre-

senti : signore Giacomo Grotti, comerciant.

El xicot va prendre la cartolina, però com que s'havia deixat l'americana a la seva cambra no va poder correspondre a aquella atenció. Va dir :

- Pär Selamb, estudiant...

De cop, li va venir un pensament. Què significava, en aquella situació, un canvi de targetes ? S'espantà i afegí :

- Però escolti, escolti !... No és el que vostè es pensa. La signorina plorava i jo des de la meva cambra...

- Sí, sí, no es preocupi - féu l'altre -. No es preocupi gens...

Però : estudiant, ha dit ?

- Sí - contestà Pär, una mica més tranquil·litzat.

L'altre féu un gest d'indiferència amb les espatlles, però no semblava del tot complagut. Així i tot, va dir :

- Li agraeixo la seva atenció i... Ja li ho explicaré...

Agafà a Pär pel braç i se'l va endur cap a una banda d'habitació. El xicot el va seguir tot intrigat.

- Cada vegada que venim a Palerm passa el mateix - explicà el signore Grotti en veu baixa i amoinada -. Gisselle, el primer dia, sempre plora de sis a vuit.

Pär es mirà la noia, la qual seguia somicant.

- Perdoni, jo no sabia... Sense això mai no m'hauria permès...

- No s'excusi, no s'excusi - féu l'altre -. Compreni molt bé... D'altra banda, vostè és un jove simpàtic i té dreta una explicació... Què li sembla de sopar amb nosaltres, aquesta nit ?

Pär es quedà més sorprès que mai i la seva primera intenció fou de refusar. No comprenia el motiu de l'invitació, excessivament precipitada. A més, aquella nit tenia la intenció d'anar a menjar un plat de pops a una de les innúmeres "trattorie" que aquell matí havia descobert pels carrers propers al moll.

-Jo... Molt honrat, signore, però...

- Ni una paraula ! - féu el signore Grotti -. Què li sembla a dos quarts de nou ?

Pär no va tenir el valor de refusar. Els pops es podien esperar. indicava que coneixia bé al comerciant.

De més a més, Gisselle era una noia força bonica. Potser si que valdria la pena de fer-hi una més ampla coneixença. habitació 26...

- Molt bé - acceptà, - a dos quarts de nou. confusió...

El signore Grotti, donant-li afectuosos copets a l'espatlla, l'acompanyà fins a la porta. Com que la noia seguia plorant, d'esquena a ells, Pär jutjà inútil acomiadar-se'n. següents, Pär va tenir
dies "Ja és ben singular, això", es va dir de retorn a la seva habitació. "Una noia que plora de sis a vuit... com un rellotge! A veure si aquesta nit en trec l'aigua clara..."

Com que ja era tard i d'altra banda comprenia que per aquell vespre ja li havien passat les ganes d'escriure al diari, es posà a l'americana i baixà al bar de l'hotel, on es va beure dos cocktails i fumà una cigarreta.

A dos quarts de nou començà a espigar l'arribada del signore Grotti i la seva filla, si és que era la seva filla. A tres quarts de nou encara no s'havien presentat.

Ni a les nou.

Pär, aleshores, s'adreçà al menjador, pensant que potser havia badat, però allí tampoc no hi eren. Es va entaular i esperà un quart més. En convencer-se que no compareixerien, demanà el sopar, preguntant-se què podia haver passat, profundament arrepenit ja de no haver anat a la "trattoria", com era la seva primera intenció. "Això perquè et fiis dels estrangers", va dir-se, sense acudir-se-li que a Sicília l'estranger era ell.

L'endemà al matí, en abandonar la seva cambra, va veure que a la del costat hi entrava una parella ja madura, seguida de dos grums amb tot de maletes. "No en volia saber d'altra", va pensar. "Se n'han anat!"

Uns moments després, en passar per davant del taulell de recepció s'apropà a l'encarregat i li preguntà :

- El senyor del 77... el signore Grotti... podria dir-me quan se n'ha anat ?

L'altre ni va haver de consultar el registre d'hostes, cosa que indicava que coneixia bé al comerciant.

- El signore Grotti i la seva muller segueixen a l'hotel. Però vostè es deu haver confós - va somriure.- Tenen l'habitació 26...

- Ah, perdoni ! Evidentment, he sofert una confusió...

L'encarregat va tornar a somriure, molt comprensiu.

- Es fàcil, signore - digué.

Aquell mateix dia, i durant els dies següents, Pär va tenir dues vegades l'ocasió de veure el signore Grotti i la seva esposa, dintre i fora de l'hotel, però cada vegada que es van trobar, uns i altres van fer veure que no es coneixien.

Estingut a la secció de confeccions, li havia cridat l'atenció el seu mirar furtiu mentre, sense despenjar-la, examinava una americana.

"Es un estranger", es va dir, però no va ésser capaç de posar-li una etiqueta més precisa. D'altra banda, no semblava pas un turista, en tot cas de la mena de turistes que Dival desitjava veure als magatzems. Anava correctament vestit, però la roba de la seva americana ja estava molt usada. Des d'on era, l'inspector podia distingir que ja havia perdut la línia. Tenia, a més, els colzes llustrosos. Es clar que, mirant-ho bé, tot això podia explicar perfectament que l'home s'interessés per una americana nova, però Dival gairebé estava segur que, si s'hi interessava, aquesta manera d'interessar-se hi no era pas la bona.

Va seguir observant-lo. El xicot abandonà la peça que examinava i passà a estudiar-ne una altra. En aquell moment, a la secció de confeccions no hi havia gairebé ningú. Només, a un extrem, dos dependents que atendien a altres clients. Des d'on eren, no podien veure l'home. Això en el suposat que llur comés els hagués permès de posar atenció en les seves manobres, cosa que no era el cas.

"Aquest", es va dir Dival, "quan es senti segur que ningú no l'observa, em farà el canvi". La cosa era excessivament rara, perquè es necessitava molta barra, però ja havia passat en una altra ocasió. Podia, doncs, repetir-se.

De cua d'all va veure que, per darrera el departament de guardianes, una noia s'encaminava a la dels abrics. Va remarcar-la, sobretot, perquè anava amb un jersey d'un vermell molt estrident, però després d'observar això es'n va desentendre. Seguí espiant el xicot. I

quest, ara, havia donat la volta i anava resseguint les americanes de l'altre costat, sempre, però, espiant de cua d'ull el seu entorn. A Duval va estranyar-li que li costés tant de decidir-se. En aquell moment totes les circumstàncies li eren favorables. Grans magatzems extraordinàriament favorables.

Jacques Duval, inspector de la casa "Andrau", es va aturar darrera una columna coberta d'espills, però no per contemplar-la seva imatge, que coneixia sobradament i sobre la qual no es feia il·lusions, sinó per tal d'observar l'home entretingut a la secció de confeccions. Li havia cridat l'atenció el seu mirar furtiu mentre, sense despenjar-la, examinava una americana.

"Es un estranger", es va dir, però no va ésser capaç de posar-li una etiqueta més precisa. D'altra banda, no semblava pas un turista, en tot cas no de la mena de turistes que Duval desitjava veure als magatzems. Anava correctament vestit, però la roba de la seva americana ja estava molt usada. Des d'on era, l'inspector podia distingir que ja havia perdut la línia. Tenia, a més, els colzes llustrosos. Es clar que, mirant-ho bé, tot això podia explicar perfectament que l'home s'interessés per una americana nova, però Duval gairebé estava segur que, si s'hi interessava, aquesta manera d'interessar s'hi no era pas la bona.

Va seguir observant-lo. El xicot abandonà la peça que examinava i passà a estudiar-ne una altra. En aquell moment, a la secció de confeccions no hi havia gairebé ningú. Només, a un extrem, dos dependents que atendien a altres tants clients. Des d'on eren, no podien veure l'home. Això en el suposat que llur comés els hagués permès de posar atenció en les seves maniobres, cosa que no era el cas.

"Aquest", es va dir Duval, "quan es senti segur que ningú no l'observa, ens farà el canvi". La cosa era excessivament rara, perquè es necessitava molta barra, però ja havia passat en una altra ocasió. Podia, doncs, repetir-se.

De cua d'ull va veure que, per darrera el departament de gavardines, una noia s'encaminava a la dels abrics. Va remarcar-la, sobretot, perquè anava amb un jersey d'un vermell molt estrident, però després d'observar això se'n va desentendre. Seguí espiant el xicot. A-

quest, ara, havia donat la volta i anava reseguint les americanes de l'altre costat, sempre, però, espiant de cua d'ull el seu entorn. A Dival va estranyar-li que li costés tant de decidir-se. En aquell moment totes les circumstàncies li eren favorables. Fins i tot extraordinàriament favorables. Però, amb gran sorpresa de l'inspector, no sols no es va decidir, sinó que a la fi abandonà el departament, s'encaminà cap als taulells on hi havia els dos clients, donà una volta per tota aquella secció, mirant distretament les peces exposades, ara sense examinar-les, per acabar adreçant-se a les escales que menaven als pisos inferiors. Dival es va quedar una mica desconcertat, però ja que havia començat, va preferir acabar. Aquella era la seva tasca, d'altra banda. Abandonà doncs el refugi de la columna i, amb un aire fingidament indiferent, se les va emprendre darrera el xicot. L'instint li deia que en faria alguna de ~~human~~ seves, i el seu instint, després d'anys d'entrenament, no s'equivocava gairebé mai. El xicot es va quedar al pis de baix, on hi havia la roba de senyora. S'atansà, d'antuvi, a la barana i mirà cap a la planta baixa. Tot seguit, però, es va fer un deure d'interessar-se per unes combinacions que penjaven a la dreta. Les examinà, sense tocar-les, amb una franquesa gairebé brutal. Tan brutal que l'inspector, de cop, va comprendre que ni les veia. Però si era així, què es proposava el xicot? "Potser m'he equivocat; potser tracta de fer temps", es va dir, però com que no n'estava convençut, va seguir la seva vigilància. Aquesta secció era plena d'activitat. Hi havia una gran afluença de senyores, algunes soles, altres acompanyades d'amigues o d'amics, i les dependents no feien més que córrer amunt i avall, atrafegades. Homes sols, només hi havia l'estranger i un altre individu, precisament a la banda oposada, aturat al taulell de les mitges. Una mica més lluny va tornar a veure la noia del jersey vermell, parlant amb una dependente que li mostrava alguna cosa. Dival se la va mirar, perquè tenia un físic agradable, però després la seva atenció es concentrà de nou en el xicot.

Ara s'havia mogut i, després de donar uns passos, es va aturar darrera un grup de dones, evidentment angleses i una mica escandalitzades de les peces que la venedora els mostrava. De tant en tant tombava el cap, com fastiguejat, però en realitat per llucar al seu entorn. Duval es va haver de confessar que no ho entenia. Però encara ho va entendre menys quan una estona després l'home va repetir la maniobra que havia fet al pis de dalt, o sigui donar tota la volta a la secció, per encaminar-se finalment a les escales.

Aquesta vegada van baixar dos pisos, fins a la secció de papeteria, llibreria i objectes d'escriptori. Es a dir, aquesta secció ocupava només una banda de pis; l'altra era dedicada a la secció de sabateria.

El xicot es va encaminar directament a les prestatgeries de llibres i començà a reseguir-les sistemàticament. Però Duval va comprendre que ho feia amb la mateixa absència d'atenció amb què havia examinat les combinacions. El seu esguard es desviava contínuament. Seguint-lo, l'inspector va tornar a trobar-se amb la xicota del jersey vermell. Aquest cop, la coincidència ~~una~~ li semblà sospitosa, perquè s'havia repetit tres vegades. "Aquesta si que és bona!" es va dir. Vagament, va sentir que s'havia passat de llest. L'havia pres per un lladre i heus ací que era un enamorat tímid! Tornà a mirar la noia, aturada al taulell de les plomes estilogràfiques, una de les quals havia agafat i examinava. El seu esguard, però, i Duval ho podia veure bé, perquè la noia li donava la cara, el seu esguard, doncs, només en aparença ocupat amb la ploma, passava per damunt de l'objecte i anava a perdre's, adés i ara, cap a l'altra banda, precisamnt on hi havia la secció de sabateria.

L'inspector, per costum, es girà i observà també en aquella direcció. Amb gran sorpresa, va descobrir un altre solitari que li resultava conegut: l'havia vist al pis de sobre, interessat per les mitges. Ara era assegut a una cadira i una venedora li mostrava un model de sabates.

"Això és una mica fort", es va dir Duval cellajunt. És clar que podia tractar-se molt bé d'una coincidència, perquè a aquest no recordava haver-lo vist a la secció de confeccions. Però ell no creia mas-

sa en les coincidències, perquè si hi hagués cregut ja faria temps que hauria perdut el seu lloc a la casa "Andrau". "Qui segueix a qui?", es va preguntar. Tot semblava indicar, però, que la noia seguia l'home de les sabates, mentre ella era seguida pel de l'americana llustrada. "Mentre no n'hi hagi cap més!" es va dir Dival. En aquest moment podia haver renunciat a ocupar-se'n, perquè ara ja havia arribat a la conclusió que no era probable que tractessin de fer desaparèixer res. Però si el fet de veure un xicot darrera una noia li havia semblat natural, no trobà tan raonable que la xicota seguis l'individu. I més sorprenent resultava encara la persecució per partida doble. Supicç, va mirar al seu voltant, tractant de sorprendre algú més connectat amb aquell afer. En el fons, però, no hi creia, de manera que va tenir una gran sorpresa en descobrir, a la secció mateixa de sabateria, però en l'extrem oposat, una xicota que s'emprovava unes sabatilles. La sorpresa no la hi va proporcionar la mateixa noia, sinó l'atenció amb que l'home observava tots els seus gestos. "No pot ésser", es va dir. "Pura casualitat, ara. D'altra banda, si verament la seguís, no se la miraria tan indiscretament..." Però el raonament no era gaire sòlid, i ell mateix ho va comprendre a l'acte, perquè la xicota estava d'esquena, de manera que l'altre no cometia cap indescripció al devorar-la amb l'esguard vigilant-los. Nerviosament, Dival va encendre una cigarreta. Als empleats no els era permès de fumar, però ell en raó mateix de la seva tasca podia procedir com les circumstàncies millor li aconsellaven. I creia que no hi ha res com una cigarreta per donar un to deseixit a una persona preocupada. "Això no és natural", va dir-se observant-los de nou, ara des de darrera una cortina de fum. "No, gens. Faré bé de no perdre'ls de vista". Vigilar-los a tots tres, però, o a tots quatre, era impossible. Concentrà doncs la seva atenció en els dos que eren a la secció de sabateria. "Si quan aquesta xicota s'aixeca l'altre abandona també el pis, no hi haurà dubte que d'una manera o altra estan relacionats", es va dir. Simulà entretenir-se en la contemplació de diversos objectes.

Aleshores una de les dependents se li apropà i anà per dir-li quelcom. Ell l'obligà a allunyar-se, impacient :

- Més tard, més tard ! - va fer.

La noia de les sabatilles, acabà quedant-se-les. La dependenta les va dur fins a la caixa, on les confià a les mans de la noia encarregada d'embolicar-les, mentre feia una nota al seu talonari i la passava a la caixera per al cobrament. La clienta, que l'havia seguida, va obrir la cartera i pagà. El paquet encara no estava fet i va haver d'esperar-se uns moments. Duval mirà cap a l'individu. No s'havia mogut de lloc. Però un instant després, quan la noia de les sabatilles ja s'encaminava a l'escala, tallà en sec les explicacions de la venedora i, sense pressa, la va seguir. L'inspector estava tot excitat. Esperà encara a veure què farien els altres. Van fer el que es temia: abandonar el pis l'un darrera l'altre, sense haver comprat res. La noia va haver d'esperar. Un minut després se'n desocupà.

Duval tancà la marxa. Comprenia que allí hi havia un misteri i estava personalment interessat en esbrinar-lo. "Perquè no pot ésser", es va dir, "que un pur atzar hagi reunit aquestes quatre persones. És clar que es veuen tantes coses... Però així i tot !"

Va davallar doncs les escales en llur seguiment, però un cop al pis de sota les coses començaren a complicar-se. Hi havia molta gent i va comprendre que a tots quatre li seria impossible de vigilar-los. Ja havia estat difícil a dalt, però aquí encara era pitjor. Si s'entossudia en voler mantenir contacte amb tots ells, acabaria perdent-los de vista.

"El millor", es va dir, "serà concentrar-me en la que inicia la processó... si és que verament la inicia." Perquè ara ja no estava segur de res. Si li haguessin dit que tots aquells clients que veia només eren allí perquè es seguien els uns als altres, potser s'ho hauria cregut.

Amb tot això, la noia de les sabatilles havia desaparegut. Per tal de tornar-la a trobar, va haver de seguir tota la cadena, d'anell en anell. Quan la localitzà de nou, la noia estava aturada al departament de bisuteria i es mirava unes arracades. "Probablement és l'única que va de bona fe", va pensar. L'inclinava a judicar-la més

favorablement el fet que hagués comprat les sabatilles i ara es disposés a quedar-se amb les arracades. en sortir l'home, la noia del jersey Se les va quedar, i no solament les arracades, sinó encara un collarèt molt capritxós que semblà encisar-la quan ella i la dependenta s'adreçaven ja a la caixa. Duval, que se li havia atansat, va trobar que tenia bon gust. Ell mateix se n'havia endut un a casa, per la seva dona, la qual se'n mostrà particularment satisfeta. Del fet, recordà amb complaença, l'obsequi posà fi a una tensió provocada per una gelosia no mancada de motius. En pensar-hi, fins i tot es va permetre un somriure, però tot seguit, recordant que hi havia feina a fer, el va reprimir amb una ganyota. retenir uns segons, no molta. Va seguir discretament la noia fins a la caixa, on la va veure pagar. Després ella s'adreçà a les cabines telefòniques, afilerades a un extrem de local. En aquell moment totes tres eren ocupades, de manera que la noia va haver d'esperar. Un minut després se'n desocupaven dues, consecutives. Duval, aleshores, va tenir una idea. Sabia que per poc alt que hom parlés, les veus es filtraven a través de la minsa fusta. Avançà, doncs, i mentre la noia es posava a la de la dreta, ell ocupà la de l'esquerra. Per tal de no cridar l'atenció d'un possible xafarder, va despenjar l'auricular i simulà marcar un número. Aleshores esperà. seu, a la nit misteriosa de París.

La noia, però, parlava en veu extremadament baixa. Sentí el xiuxiueig, però no li fou possible d'interpretar cap paraula. D'altra banda, en va dir molt poques, perquè a l'acten sense entretenir-se, va penjar l'aparell.

A través del vidre, Duval l'observà abandonar la cabina i adreçar-se a la porta, després de creuar el departament de paraigües. Anava ja a imitar-la, quan va veure que l'individu que havia estat assegut a la secció de sabateria avançava a la seva vegada cap a la cabina. "Això es pōsa interessant", es va dir Duval, i no es va moure del seu lloc. Potser aquest parlaria en veu més alta.

L'home es tancà, però l'inspector no va sentir la remor de l'aparell quan hom el despenja. Ni el girar del disc. L'home no telefonava. Va sentir, en canvi, com es movia, respirant feixugament, com si l'activitat a què es lliurava li exigís un cert esforç. Duval cada

cop estava més intrigat.

Però va estar-ho molt més quan, en sortir l'home, la noia del jersey vermell ocupà la cabina a la seva vegada. L'inspector va clavar l'orella a l'embà. Tampoc aquest cop, però, no hi va haver cap senyal que indiqués l'ús del telèfon. D'antuvi un silenci total. Seguidament, una remor de naturalesa inidentificable.

Després la noia sortí, s'encaminà a la porta i, com Duval havia esperat, fou substituïda pel xicot de l'americana envellida. Aquest va telefonar, però només va dir :

- Druot... Si... A un quart de vuit.

Penjà l'aparell, però encara es va entretenir uns segons, no molts, però si més del que necessitava. Quan a la fi va sortir, Duval abandonà també la seva cabina i entrà a la del costat. Estava convençut que hi trobaria alguna cosa. La seva excitació no tenia límits. Hauria jurat que es tractava de quelcom d'important.

Va escorcollar-ho tot meticulosament, però amb molta rapidesa. No va trobar absolutament res.

Desencisat i perplexe, tornà a sortir del reducte. En aquell moment el xicot arribava tot just a la porta, la feia girar... Duval, sense reflexionar, es precipità endavant i, sense bastó ni capell, es llençà, darrera seu, a la nit misteriosa de París.

- No. En aquests llocs poden tenir-se sorpreses desagradables...

- Vols dir ?

Roger no contestà i seguí concuint. L'home ara s'havia aturat del tot al costat de la carretera, el braç encara estès. Anava amb calça curta i guis una petita motxilla a l'esquena. Se'l veia barbut i descurat. En tenir-lo a frec de cotxe, però, Margaret, que tenia molt bona vista per aquestes coses, va exclamar :

- És un americà !

El seu cunyat desplaçà el peu cap al fre.

- N'estàs segura ? - preguntà.

Ells s'inclinà més endavant, perquè ocupava, sola, el seient del darrere.

- Em sembla que sí.

Roger frenà definitivament, al costat mateix del barbut. Aquest,

amb la punta dels dits es tocà el papell, però en cap moment no indicà que pensés llevar-se'l. Es naturalesa, però el que és l'americà - Aneu a Chilung? - preguntà. - Sí, i més enllà i tot - feu Roger -. Us Incidents a Formosa - Vaig a Hualien - digué el desconegut, obrint la porta del darrera.

Taipei ja quedava a llurs espatlles i rodaven camí de Chilung, quan Roger exclamà :

- També ací ?

La seva dona i Margaret no s'havien adonat de res, entretingudes com estaven en la contemplació del paisatge. A un costat, els camps muntaven en una mena d' ampla escalinata que corria cap a un fons vegetal, espès i verd, tot amarat d'aigua. Els monyons de la passada collita d'arròs encara sobresortien de la clapa líquida, i a una de les parcel·les un home, calça curta i barret cònic, com tot-hom el duia ací, llaurava darrera el seu búfal, ell i l'animal submergits fins als turmells, preparant la terra per a la propera sembra.

En sentir la veu de Roger, van mirar-lo; després miraren la carretera, al davant llur. Un individu, potser a cinquanta metres de distància, els indicava que s'aturessin. L'actitud de Roger, però, demostrava que no pensava pas obeir la indicació.

- No el deixaràs pujar ? - preguntà Gladys.

- No. En aquests llocs poden tenir-se sorpreses desagradables...

- Vols dir ?

Roger no contestà i seguí conduint. L'home ara s'havia aturat del tot al costat de la carretera, el braç encara estès. Anava amb calça curta i duia una petita motxilla a l'esquena. Se'l veia barbut i descurat. En tenir-lo a frec de cotxe, però, Margaret, que tenia molt bona vista per aquestes coses, va exclamar :

- És un americà !

- El seu cunyat ~~manóms~~ desplaçà el peu cap al fre.

- N'estàs segura ? - preguntà.

Ella s'inclinà més endavant, perquè ocupava, sola, el seient del darrera.

- Em sembla que sí.

Roger frenà definitivament, al costat mateix del barbut. Aquest,

amb la punta dels dits es tocà el papell, però en cap moment no indicà que pensés llevar-se'l. Es natural, però el que és l'americà - Aneu a Chilung? - preguntà. Ulls i amb gran descortesia, li semblava - Sí, i més enllà i tot - féu Roger -. Us va bé? no simulava. Pot - Vaig a Hualien - digué el desconegut, obrint la porta del darrera. - Doncs teniu sort - comentà Margaret, cedint-li la meitat del seient -. No saltres també.

L'home semblà complagut. - Està bé - va dir mentre Roger tornava a posar el cotxe en marxa -. Anglesos? - preguntà tot seguit.

- Sí - contestà Margaret, estudiant-lo -. Sou americà, oi? Ell assentí. A Margaret li semblà que era un xicot agradable, encara jove, perquè no semblava pas passar dels trenta cinc, de faccions correctes, per bé que una mica dures. La barba descuidada no l'afavoria pas gens, ni els cabells que s'havia deixat molt llargs.

- Vacances? - s'interessà la noia després d'un silenci. Ell denegà amb la testa. Després explicà lacònicament: - Sóc etnòleg... Es va treure una pipa i, sense demanar si podia fumar, l'omplí i la va encendre. S'instal·là còmodament, ben recolzat contra el fons del seient, i creuà les cames. A Margaret li estranyà que no preguntés res, sobretot quan la seva pròpia pregunta l'invitava a mostrar-se una mica curiós.

Roger es girà lleugerament i per damunt de l'espatlla preguntà:

- Parleu la llengua del país? El xicot semblà sobresaltar-se, com si els seus pensaments haguessin estat molt lluny.

- La llengua del país? - repetí -. Us referiu al fukienés?

- No ho sé... - confessà Roger.

- És el dialecte més estès; gairebé tothom el parla.

- I vós?

- M'hi faig entendre.

- Està bé - féu Roger -. Encara ens podreu ser útil...

L'algre s'arrossà d'espatlles, indiferent.

Després van seguir el viatge en silenci. Travessaren Chilung

sense aturar-se i continuaren cap a Lotung, ja en plena banda del Pacífic. El paisatge canvià de naturalesa, però el que és l'americà ni se n'adonà. Havia tancat els ulls i amb gran descortesia, li semblà a Margaret, s'havia posat a dormir. Si més no, ho simulava. Potser per evitar preguntes.

Una vintena de quilòmetres més enllà de Lotung, però, tornà a obrir-los. Margaret va comprendre que, en realitat, no havia dormit gens. Potser meditava. Tot i que es sentia una mica indisposada amb ell, féu:

- Impressionant, oi?

Corrien al llarg de l'estreta carretera que els japonesos van obrir durant els anys de guerra, entre la muntanya i el mar, en alguns indrets a cinquanta o seixanta metres de l'aigua.

- Sí, no està malament - va contestar ell, més aviat lacònic.

Roger menava amb molta cura, perquè la carretera es perdia en freqüents i sobtats revolts dels que, a la impensada, podia sortir qualsevol altre vehicle. Ací, un encontre seria difícil d'evitar, ja que ni a una banda ni a l'altra no quedava prou espai per al pas d'un segon cotxe. Sortosament, la circulació no era intensa. Fins aleshores, només una vegada s'havien trobat amb un jeep que avançava en direcció oposada. Els constructors de la carretera havien previst aquestes contingències i de lluny en lluny petits refugis laterals, suspesos sobre el mar, permetien desviar un dels cotxes per cedir el pas a l'altre.

- Es enervant - va dir Roger, referint-se a la forçada atenció que el camí exigia.

L'americà no replicà, ni les dues dones. No sabien ben bé perquè, però ara totes dues estaven una mica penedides d'haver recollit aquell foraster. Ni es prenia la molèstia de mostrar-se sociable...

Es van haver de desviar una segona vegada, perquè un altre jeep amb militars, s'interposava en llur camí. En passar, els tres homes que ocupaven el vehicle saludaren. Roger i les dues dones hi van correspondre aixecant els braços, però el desconegut es mirà tot aquest joc de salutacions amb perfecta indiferència.

Roger va maniobrar el cotxe per sortir de nou del refugi i, amb

la mateixa prudència que havia usat fins aleshores, va seguir carretera endavant, mentre el jeep es perdia en una corba.

- Oh, que bonic! - va exclamar Gladys de sohte. Més que bonic, era colpidor, perquè es referia a les massisses roques del Tachingshui, en aquell indret penjades sobre la carretera, a manera d'immens i apocalíptic paraigua.

Tots es van extasiar contemplant-ho, però llavors l'americà va dir: -

- Em farau el favor d'aturar-vos? - va dir Roger.

Roger, mentre disminuïa la velocitat, es girà i preguntà: -

- Que potser voleu baixar aquí? Pensava que anàveu a Hualien...

- No queda lluny - digué ell, sense contestar directament, i esperà.

J Roger va aturar el cotxe, arran mateix de la breu i discontinua barana de pedra que separava la carretera de l'abís que s'estenia fins al mar. Però el xicot no es va moure del cotxe.

Estirà les cames i, sense cap violència, però amb fermesa, digué: -

- Ara us agrairé que baixeu... tots.

- Què dieu? - féu Roger, tombant-se.

- Que baixeu. Necessito el cotxe.

Com que no li van semblar disposats a obeir-lo, cosa que d'altra banda ja podia esperar, va treure's una pistola i l'encarà al seu davant, potser una mica vagament, intentant cobrir-los tots tres.

- Baixeu - repetí -. No vull fer mal a ningú... Les dues dones, esparverades pel tomb imprevisit que prenia l'aventura, tot i les paraules tranquil·litzadores d'ell, es van apresar a obeir. Roger també, però més lentament, més a repèl.

- Això m'ensenyarà a fer favors! - va dir, malhumorat.

L'americà va moure la testa d'un costat a l'altre.

- No és el que us penseu - digué -. No us vull prendre res ni fer-vos cap mal. Saltà del cotxe a llur darrera, sempre amb la pistola a la mà, però sense posar-hi massa convicció.

- Ja es veu! - digué Roger, mostrant el vehicle.

- No; necessito el cotxe per un parell o tres d'hores, però si em

doneu paraula de no interferir els meus moviments, us el tornaré.

Veniu e va afegir. Es comprenia que no sabia què fer. Roger va

El·ls va menar cap a un costat, uns metres més enllà d'on el cotxe era aturat i, per damunt del parapet que protegia la carretera, els mostrà un indret en el mur que s'avallava fins a l'aigua. En aquell lloc, aquesta paret no era ni massa abrupta ni massa compacta.

- Mireu - féu, precisant amb la mà estesa -. Per ací es pot baixar fàcilment a la platja... si en voleu dir platja... una persona, i en

- Però no intentareu fer-nos-hi baixar, suposo ! - exclamà Roger.

- Sí - digué ell -. No vull que darrera meu passi un jeep i us vegi i us reculli. Si voleu recobrar el cotxe, ha de ser amb aquestes condicions. semblava ben decidida.

- Jo no podré baixar mai - digué Margaret, a la qual l'altura impressionava fortament. es al sender abrupte que menava al mar. Hi posà el

- Podreu. Conec molt bé aquesta mena de sendera. Es fàcil.

- Ens tornareu el cotxe ? - preguntà Gladys. -los, però es va tornar

- D'aquí tres hores.

- Però per què el voleu ? - s'interessà Roger -. No acabo de comprendre la vostra actitud. secament.

- D'això no us en preocupeu. Feu-ho com us dic, i tot anirà bé.

Roger i les dues dones es van consultar amb l'esguard. Margaret semblava la més recelosa. atada, però es va haver de confessar que el

- No m'ho crec -va dir, refeint-se al cotxe. -onat el cotxe. Fins

La seva germana i el seu cunyat van trobar una mica curiós que precisament ella que els havia induït, per bé que indirectament, a carregar aquell pasatger, ara es mostrés tan hostil.

- Per què no ? - preguntà l'home, de bon humor.

- Perquè aquestes promeses no es compleixen mai. De saber, ella també

- Admeteu-ho - acceptà ell -. Però aquesta vegada sí.

- No - s'entossudí ella -. No m'ho crec.

Ell vacil·là una mica. Es va desar la pistola, com si ja fos una cosa innecessària. Aleshores féu :

- En rigot, puc dur una altra persona... Voleu venir ?

- Però on ?

- Ja ho veureu. Es a dir, potser no ho veureu, perquè no coneixeu

l'illa... darrera la protecció d'unes roques que els defensaven del sol,
en aquell moment ella va callar. Es comprenia que no sabia què fer. Roger va
prendre la paraula. Estava tot interessat pels misteriosos projectes
de l'home.

- Escolteu - féu Roger aleshores, - no és perillós això que a-
- Escolteu - va dir - i per què no podem venir nosaltres ? Us puc
prometre que callarem, que no ens posarem en res... sigui el que si-
gui - afegí amb una mica d'esforç.

- No - digué l'americà -. No puc endur-me més d'una persona, i en
cap cas un home.

- No hi vagis - digué aleshores Gladys a la seva germana.

L'americà va mirar-se-la burlonament; després a Margaret, que
encara no semblava ben decidida.

- Molt bé - mm acceptà Roger, - confiarem en vós.

Donà un pas cap al sender abrupte que menava al mar. Hi posà el
peu i allargà la mà a la seva dona.

Margaret també semblà decidir-se a seguir-los, però es va tornar
a aturar.

- Us ajudaré - digué l'americà.

- Gràcies - féu ella, secament.

Ell li va prendre la mà i va somriure.

- Com us dieu ? - preguntà.

Margaret estava molestada, però es va haver de confessar que el
xicot semblava tot un altre des que havien abandonat el cotxe. Fins
a cert punt, li era més simpàtic que abans. Però així i tot no va vo-
ler contestar.

- Jo em dic Christopher - seguí ell.

- Margaret - confessà aleshores la noia.

Van donar uns passos més, difícils i lents. De sobte, ella
tornà a parlar:

- Si voleu venir, encara hi sou a temps.

Ella vacil·là de nou, visiblement. Però a la fi contestà:

- No...

Christopher la va menar fins baix de tot. No van tornar a dir-se
res.

Els tres anglesos van instal·lar-se sobre una breu llenca de

sorra, darrera la protecció d'unes roques que els defensaven del sol, en aquell moment encara poderós.

- Fins després - va dir l'americà, lacònic altre cop.

- Però escolteu - féu Roger aleshores, - no és perillós això que a-neu a fer ?

L'altre l'esguardà.

- Per què ho pregunteu ?

- Us podrien matar i...

- ... Us quedaríeu sense cotxe - acabà ell -. No tingueu por. Jo sempre torno - assegurà i, girant-se, retrocedí sendera amunt.

Encara no s'havia enfilat deu metres quan va sentir la veu de la noia :ava, "ets un desgraciat. Primer de tot per ser com ets, per

- Christopher !

Es va aturar i mirà enrera.

- Esperau-me - digué ^{la} Margaret, començant a caminar.

"No cal dir-ho", va pensar ell, "ho fa pel cotxe..." Però inclinà la testa en senyal d'assentiment.

Tornà a reprendre el seu passeig, fins a l'altra banda, on hi havia la finestra. Estava oberta de bat a bat i, tot i que donava a un carreró tranquil, entre dues artèries més importants, la remor del tràmit de Berlín entrava a la cambra, sense, però, penetrar la seva testa. No sentia res. "Ets un veritable desgraciat", es va repetir amb convenciment. "Ningú no et necessita, no tens ningú..."

Va donar encara un altre passeig i, després, tornà a aturar-se al costat de la finestra. S'hi abocà, mirant el carreró, tres places més avall. No hi va distingir ningú. "L'alliberament és el meu a dir" es va dir.

Però s'allunyà de nou de la temptació, no per defugir-la, perquè la temptació també era dintre seu, sinó per contemplar, ara, les obres afilerades al llarg dels murs. Ell hi va semblar veure-les per primera vegada, amb una objectivitat que, fins aleshores, només havia tingut per les obres dels altres. S'aturà per contemplar-ne una de més a prop. "I no ets pas un aficionat", es va dir. "Ets un artista. Tens sensibilitat, ets més ple de coses que cal dir. Fins i tot a-

fegiria que tens un toc de geni...". Va riure breument. "Si això no es perd, dins de vint-i-cinc anys en pagaran una fortuna. Però cal que siguis mort. No hi ha res com la mort per valoritzar l'obra d'un artista."

Weiss per la finestra

Un cop més, retornà a la finestra, estudià el carreró. Seguia sol. Dardava amunt i avall de la cambra, sense objecte ni propòsit, lliurat als seus malenconiosos diables. En passar i repassar mirava i tornava a mirar aquell munt de teles afilerades al llarg de les parets, però no n'hi havia cap que el sol·licités per qualsevol detall més saborós o més reeixit. És que en realitat, tot i aquella exposició que havia organitzat per ell tot sol, no veia res. "Fins Weiss", reflexionava, "ets un desgraciat. Primer de tot per ser com ets, per ser un artista; després, per ser ~~judeu~~ jueu."

Es va aturar contra la paret del fons, on no hi havia quadres, i contemplà llargament el deslluït paper que queia a trossos. "T'estàs morint de gana", seguia pensant! "Però això encara no és el pitjor. Estàs enamorat i no et corresponen. Sí, ets ben bé un desgraciat." "ca..." Sense completar el seu pensament, va retrocedir una mica.

Tornà a reprendre el seu passeig, fins a l'altra banda, on hi havia la finestra. Estava oberta de bat a bat i, tot i que donava a un carreró tranquil, entre dues artèries més importants, la remor del trànsit de Berlín entrava a la cambra, sense, però, penetrar la seva testa. No sentia res. "Ets un veritable desgraciat", es va repetir amb convenciment. "Ningú no et necessita, no tens ningú..."

Va donar encara un altre passeig i, després, tornà a aturar-se al costat de la finestra. S'hi abocà, mirant el carreró, tres pisos més avall. No hi va distingir ningú. "L'alliberament és al meu abast", es va dir.

Però s'allunyà de nou de la temptació, no per defugir-la, perquè la temptació també era dintre seu, sinó per contemplar, ara, les seves obres afilerades al llarg dels murs. ~~Li~~ Li va semblar veure-les per primera vegada, amb una objectivitat que, fins aleshores, només havia tingut per les obres dels altres. S'aturà per contemplar-ne una de més a prop. "I no ets pas un aficionat", es va dir. "Ets un artista. Tens sensibilitat, estàs ple de coses que cal dir. Fins i tot a-

fegiria que tens un toc de geni..." Va riure breument. "Si això no es perd, dins de vint-i-cinc anys en pagaran una fortuna. Però cal que siguis mort. No hi ha res com la mort per valoritzar l'obra d'un artista." I que se li refregava. "No", va dir-se, "no!" Es va moure

Una Un cop més, retornà a la finestra, estudià el carreró. Seguia solitari. I sabia que podria seguir-hi durant molta estona. Això era el que més l'anguniejava. "Poden tardar hores a trobar el meu cos, i més ara, que comença a fosquejar. Però bé cal fer-ho. Una hora o altra, es segur que em trobaran..." Imaginà els comentaris de la gent, l'excitació dels badoes, la mestressa que diria: "Era un xicot que pintava; el tenia a casa i semblava tan quiet..."

Va somriure. "Ningú no dirà la paraula escaient. Ningú no l'ha dita en vida meva i no hi ha cap raó perquè la diguin quan seré mort" No sabia per què, això posà una esgarripança a la seva pell. Aquella paraula escaient, s'havia passat l'existència esperant-la.

Tornà a abocar-se al carrer. "Serà senzill", reflexionà. "Només l'impuls d'un instant i... Més valdrà fer-ho ara que dispo de la força..." Sense completar el seu pensament, va retrocedir una mica, s'aguantà la respiració durant uns segons i aleshores, sense ni una darrera mirada a la cambra, o a les teles, va donar uns passos precipitats endavant, arribà a l'altura de la finestra, posà el peu sobre l'ampit, molt baix, i es confià a la lleugeresa de l'aire.

El cos va caure pesadament, passant per davant de tot de finestres tancades, per anar a rebotre contra les lloses desiguals de l'empedrat. Un cotxe, no molt lluny, tocava insistentment el clàxon.

Va quedar-se immòbil, en una actitud tota natural, com si dormís, la testa entre els braços replegats. No es va sentir ni un xiscle. Ningú no s'havia adonat de res. Com sempre, no hi havia ningú per adonar-se de res.

Un gos perdut entrà al carreró, furtivament, i avançà al llarg de les cases, indecis i aturant-se cada dos passos per mirar enrera. Era un gos lleig i pelut, amb la llengua penjant.

De sobte, es va aturar a frec de l'home, dreçà les orelles. Deixà escapar un lleu glapit i després, curiosament, donà la volta al cos, apropant-se-li per davant amb precaució.

L'home va obrir els ulls i el veié, negre i fastigós com era, pot amb aquella llengua tan vermella. "Un gos?" es va dir. Imaginà la carícia, el contacte salivós sobre la seva cara i els plans estranys de l'animal que se li refregava. "No", va dir-se, "no!" Es va moure una mica, aixecà una mà i féu un gest amenaçador per tal d'espantar-lo. Però l'animal no en semblà afectat.

Aleshores es va incorporar i llençà un esbufec. El gos es girà d'esquena i inicià la retirada. Uns metres més enllà, tornà a aturar-se. "No puc morir-me amb aquest animal al costat", es va dir Franz. D'altra banda, ara que ja s'havia incorporat, la mort semblava força més difícil i llunyana.

Va aixecar l'esguard i, assegut com era al carreró, contemplà la distància que el separava del tercer pis. Normalment, hauria d'haver-se matat, però amb sorpresa va descobrir que no sols era viu sinó que ni tenia una sola ferida en tot el cos. Però ell bé havia sentit, quelcom que se li trencava, una mena d'espetic interior, en un indret imprecisable del seu cos, quelcom a partir del qual començava a morir...

"La culpa és del gos", es va dir, perquè era solament en sentir la seva proximitat que les forces li havien retornat, d'antuvi per mirar-lo, després per amenaçar-lo i, finalment, per incorporar-se.

El gos seguia allí, a certa distància, però disposat, semblava, a tornar al seu costat. Per tal d'evitar-ho, Weiss acabà aixecant-se i el perseguí carrer amunt. L'animal inicià un petit trot i es va perdre Kurfürstendamm enllà. Però ara ja era inútil tornar al carreró i ajaçar-se de nou. Per això, el xicot enfilà l'escala de la casa i retornà a la seva habitació.

Una vegada dins, tot el que li havia passat li semblà insensat, absolutament inversemblant. "Estic tan débil", pensà, "que això ho de haver somniat despert. Una mena d'al·lucinació, potser... perquè per la finestra és segur que no m'hi he llençat. No estaria ací, ara."

Va donar uns passos per la cambra. "Tan senzill que havia estat!" es va dir encara. Aleshores s'atansà de nou a la finestra i esguardà cap al carreró. Va tenir un moviment de recul en veure el gos. Havia retornat! Però llavors, llavors era veritat! Brandà la testa enèrgi-

cament. "No", s'assegurà, "tot això són efectes de la gana... No pot ser d'altra manera." i camions i transeünts, però a cep no se li va

Com per donar-li la raó, en tornar a mirar cap al carrer, el gos ja havia desaparegut. En va sentir una gran satisfacció. Fins i tot va somriure. "Ara", es va dir, "el camí queda lliure. Ara puc fer-ho". Així i tot, encara va romandre molta estona abocat a la finestra, observant curosament l'androna. En tota aquella estona, només un transeünt la travessà. El gos, en canvi, no tornà a fer la seva aparició.

"Molt bé, som-hi", va dir-se quan va estar-ne completament segur. Aquesta vegada ni es va entretenir a ullar les teles. Ja se n'havia acomiadat de primer, o li semblava que se n'havia acomiadat, perquè la veritat és que no estava segur de res. Però en aquest moment comprenia que no farien més que debilitar la seva decisió. Es va limitar, doncs, a prendre una mica de recul i a avançar cap a la finestra, com si més enllà hagués de continuar el sòl de la cambra. "De fet", es va dir mentre posava el peu a fora, només surto per donar un passeig..." El gos també es va moure i retrocedí, però no massa decidit.

I ja no va pensar res més, perquè el seu cos fendia l'aire amb una velocitat continuament accelerada. A baix, va petar amb un cop sec contra les pedres. Exactament com la primera vegada. Fins i tot la postura en què restà fou la mateixa.

Van passar dos minuts. El gos, el mateix gos, girà la cantonada de la Kurfürstendamm i amb un petit trot regular s'apropà a la forma jacent i immòbil. Se li va aturar a frec de cara, enviant-li la seva alenada ardent.

El xicot, sorprès per aquell panteix tan proper, va obrir lentament els ulls. En veure arran de rostre el morro de l'animal, va pegar un bot i de cop es va trobar assegut, indemne, tot ell ben despert i, el que és pitjor, aterroritzat. L'animal, però, també s'havia espantat d'aquell moviment brusca i va retrocedir ràpidament.

Dues portes més amunt es va aturar a contemplar-lo. Es contemplaven tots dos. "No pot ser, no pot ser!" es deia el xicot. "Això és un malson. Aquest gos no existeix..." Però existia.

Van estar potser cinc minuts mirant-se, cadascú en el seu lloc.

A un extrem i altre de carreró, per les dues artèries que el limitaven, passaven cotxes i camions i transeünts, però a cap no se li va acudir d'anar a molestar-los. Ell i el gos, sols.

"Que ni em deixin morir en pau!" reflexionà amargament el xicot. Aleshores se li va ocórrer que el millor seria desfer-se del gos. Si podia capturar-lo i donar-li mort, després tot seria planer. Mentre el gos visqués no pàdria, ni gosaria, fer una tercera temptativa.

"Cal no espantar-lo. Fer-me'n amic", es va dir. S'aixecà molt lentament. El gos el mirava amb recel, ara, però no es va moure. Ja dret, el xicot cercà per les seves butxaques. "Si tingués alguna cosa per donar-li..." Però no tenia res. Aleshores es va ajupir i el cridà.

El gos dreçà les orelles, però quan Weiss insistí començà a remenar la cua. "Es un gos perdut", es va dir Franz, "disposat a fer-se amic del primer que el tracti amb confiança". Sempre cridant-lo amb veu dolça, i provant d'amagar el seu disgust, donà una passos endavant. El gos també es va moure i retrocedí, però no massa decidit. Semblava considerar les intencions que duia aquell desconegut. Weiss tornà a aturar-se.

"Calma, calma", es va dir. "No precipitem res, que no s'espanti". Més lentament, s'apropà a la porta on el gos s'havia aturat de primer i s'assegué al graó que menava a l'entrada. El gos seguia mirant-lo. Ell va allargar els dits, però va haver-se de limitar a fregar-los l'un contra l'altre, perquè mai no els havia sabut fer petar. Amb la boca continuava fent tot de sorollets que suposava agradables, per atreure's l'animal.

El gos no es movia. Franz intentà encoratjar-se. "Ja és molt", es va dir, "que no se'n vagi. Una mica de paciència."

Va haver-ne de tenir molta. El gos era desconfiat i van passar deu o dotze minuts abans no es decidís a donar un pas cap a l'home. Després seguí atansant-s'hi, però a una distància prudent s'aturà definitivament. Amb un gest brusc i decidit, Franz potser se n'hauria pogut apoderar. Però volia assegurar-se'n. No estava disposat a passar-se la vida tractant de capturar-lo.

El xicot es deixà relliscar del graó fins que tot ell va estar assegut en fals sobre les cames replegades. El moviment havia estat tan hàbil i tan pacient, que el gos no es va moure. Ara, allargant el braç, el xicot ja l'hauria pogut tocar. Però encara no estava satisfet.

Avançà una mica més, fent relliscar treballosament els peus per l'empedrat humit. "Petit, petit, petit..." deia. Ho havia dit tantes vegades que el gos devia estar ja hipnotitzat. En tot cas, no es movia.

Franz s'hi apropà una mica més i començà a allargar el braç. Tot d'una, l'animal avançà el morro i li llepà la mà amb la seva llengua vermella i salivosa. Franz va haver de reprimir un moviment de repugnància. L'estómac, buint de tants dies, se li va remoure tot. Però es va deixar llepar. Després avançà més la mà i li acaricià la testa. Aleshores l'animal, d'ell mateix, se li atansà més.

Franz li posà la mà al coll i, automàticament, amb l'altra mà li rodejà la banda oposada. Quan va adonar-se del que feia, l'animal ja es debatia rabiosament per deslliurar-se d'aquella estreta. El xicot premia amb tota la seva ànima. Dut pel mateix impuls del gos, es va aixecar, però a l'acte va tornar a caure, sense però deixar anar el coll on una vena batia desesperadament. La bèstia es defensava com podia, intentant d'esgarrapar-lo amb les ungles o de mossegar-lo amb les dents, però estava en mala posició. Franz, amb tot, aviat va comprendre que no tenia prou força a les mans per escanyar el gos. Incorporant-se de nou amb un gran esforç de voluntat, per tal de dominar-lo millor, començà a ~~manar~~ rebotre-li el cap contra les lloses. No era gens de fàcil, perquè el cos no s'estava quiet. El xicot gairebé plorava.

La lluita durà molta estona. Dues o tres vegades, el gos va estar a punt d'escapar-se-li, però Franz treia forces de flaqueza cada cop que la situació esdevenia massa crítica. A poc a poc, l'anà ~~manar~~ reduint, a tip de cops de cap contra les lloses. I quan a la fi se li escapà de les mans, per quedar-se allí terra mig mort, pantejant agònicament, Franz, per tal de rematar-lo, aixecà el peu i el deixà caure pesadament sobre el morro de l'enemic. No es va donar per sa-

tisfet mentre la testa de l'animal no va quedar triturada. Aleshores, les sabates xopes de sang i de cervell, mig arrossegant-se, tornà a emprendre el camí de la seva habitació.

Va costar-li molt d'arribar-hi, perquè les escales no s'acabaven mai. Una vegada dins, es deixà caure sobre el catre que li feia de llit i de cadira. Es va treure les sabates i les llençà a un racó d'habitació. Després anà a rentar-se llargament, frènicament, les mans encara totes ~~mànans~~ càlides del batec d'una altra vida.

A la fi, peus nus, tornà a apropar-se a la finestra. Fora, ara ja era fosc, sobretot a baix de tot, on la llum arribava sempre debilment. Fosc i tot, però, encara va poder distingir el cos de l'animal abandonat sobre les lloses, gairebé exactament on ell havia caigut per dues vegades. Va cloure els ulls. "Avui ja no podré", va dir-se desesperat. A la casa del davant, una habitació s'il·luminà i ell mirà vagament en aquella direcció. "Potser ja no podré mai", s'afegí en veu alta, mentre una glopada de fel li omplia la boca.

No la deixà passar. Després, allargà els braços un moment en creu i, agafant els dos batents, un amb cada mà, tancà a poc a poc la finestra, ~~estat,~~ sortia un peu. Es va inclinar abans de pensar en el que feia. Darrere el peu hi havia una paraula. Més enllà ja no hi podia veure, perquè la seva compulsió la privava d'observar res més. Però era Paola, això ho sabia.

La filla, que també s'havia inclinat, va contemplar el peu a la seva vegada.

- Ohi - va fer ella, - què hi fa, aquí?

Totes dues estaven estranyadament tranquil·les, però Paola va mirar la cara pèpia de Paolo. La dona allargà la mà i li agafà el peu amb el dit petit.

La sola el dit va venir la resposta, un riu de llàgrimes. Després el peu es retirà. Les dues dones van mirar-se una altra vegada. Després, Paola va treure el cap i, amb un sospir, mirà el seu refugi. Va recordar-se d'alguna cosa sobre la nit que el seu pare havia arribat havia arribat.

- què hi feies, esta el dit? - preguntà la dona una.

Ell no va contestar i s'incorporà. La dona mirà el peu amb el dit petit.

Vanda tornà a sortir precipitadament de l'habitació.

- Mare ! - cridà -. No hi és !

La dona, que preparava els esmorzars, va plantar-se al menjador.

- Què dius ?

- Que no hi és; el llit és buit.

- Però què t'enredes ! - féu la mare.

Va entrar a l'habitació, la porta de la qual havia quedat oberta. Vanda la seguí. La dona avançà fins al llit i es va quedar allí, més sorpresa que si li hagués tocat la rifa sense posar-hi. La noia tenia raó : Paolo no hi era. El llit es veia desfet, tal com queda després d'haver-lo abandonat una persona, però no hi havia ningú.

- No ho entenc - murmurà -. Quan pot haver-se'n anat ?

En aquell instant, avançant un altre pas, va veure que de sota, per un costat, sortia un peu. Es va inclinar abans de pensar en el que feia. Darrera el peu hi havia una cama. Més enllà ja no ho pogué veure, perquè la seva corpulència la privava d'ajupir-se massa. Però era Paolo, això ho sabia,

La filla, que també s'havia inclinat, va descobrir el peu a la seva vegada.

- Oh! - va fer -. Què hi fa, aquí ?

Totes dues estaven estranyadíssimes. Aquella extravagància no era pòpia de Paolo. La dona allargà la mà i estirà el peu del seu marit.

De sota el llit va venir la resposta, en forma de protesta. Després el peu es retirà. Les dues dones van ~~esperar~~ esperar-se. Una mica després, Paolo va treure el cap i, arrossegant-se, deixà el seu refugi. Va quedar-se assegut sobre la catifa que el seu mateix moviment havia arrugat.

- Què hi feies, sota el llit ? - preguntà la seva dona.

Ell no va contestar i s'incorporà. Quan va estar dret, sempre sen-

se una paraula, amb un gest sobtat de la mà els indicà que se n'anes-
sin. Altar amb l'esguard. Després, com que no s'atreveien a contrariar-
l- que no et trobes bé? - tornà ella. i el plat i va anar a deixar-
ho a Totes dues li trobaven quelcom de singular. No sols en el cap-
teniment, sinó en el físic. Els trets de la seva cara demblaven ha-
ver-se alterat. retirar a la cuina.

- Què teniu, para? - féu la noia a la seva vegada.

Ell, però, repetí el gest de comiat i, en veure que elles se-
guien allí plantades, sense decidir-se a deixar-lo sol, començà a es-
pentejar-les. Ell no les havia fetes mal, aquestes coses...

- Però Paolo, què et passa? - seguia la dona total angoixada, men-
tre es retirava precedida de Vanda. esmorzar...

Ell les va treure al menjador i tancà la porta a llur darrera.
Les dues dones no se'n sabien avenir. i el menjador, l'observaren.

- Què us sembla que pot tenir? - preguntà Vanda. truita de cada

- No ho sé, mai no s'havia portat així... - digué la mare.

- Voleu dir que no està malalt?

- No ho sé - repetí la dona. Altar. Amb l'atabalament que els ocasiona
va la Però allò només era el començament. Perquè una estona després, va
quan Paolo sortí de la seva habitació, vestit, però visiblement sen-
se haver-se rentat, cosa que d'altra banda no podia fer a la mateixa
cambra, on no hi havia aigua, en lloc d'asseure's, com de costum, da-
vant la taula per devorar l'esmorzar, agafà una cadira, la traslladà
prop de la finestra i aleshores va asseure's, no a la cadira, sinó
per terra, al seu costat.

- Les dues dones el contemplaven sense atrevir-se a dir un mot.
Es van mirar, angoixades. Ell cridà: pupí al seu costat, li passà el

- L'esmorzar! ella, abraçant-lo tota desconhortada.

- La dona es va precipitar a la cuina, d'on tornà als pocs segons
amb la truita que ell solia menjar-se cada matí. Va estendre un to-
valló sobre la taula i deixà el plat al damunt. rtate?

- L'esmorzar! - tornà ell. la boca oberta.

- Vols dir... vols dir que el vols aquí? - preguntà ella.

Ell, amb un dit, assenyala al seu davant, per terra. ia deslligat

- Però pare!... - exclamà Vanda.

- Ell seguia assenyalant amb el dit. Les dones van tornar-se a consultar amb l'esguard. Després, com que no s'atrevien a contrariar-lo, la mateixa Vanda agafà el tovalló i el plat i va anar a deixar-ho a terra. La mare li portà el pa i la forquilla. Tot seguit, mentre Paolo menjava, aparentment satisfet i amb la gana de sempre, elles es van tornar a retirar a la cuina.

- Què farem? - insistí la filla. no estava o no, s'aixecà, rebut-

- Se'ns ha trastocat! - somiquejà la mare. de nou a la cambra,

- Però què pot haver-li passat? Voleu dir que així, desobte...

- No ho sé... Ell no les havia fetes mai, aquestes coses...

- Potser que aviséssim el metge... - suggerí la filla.

- Espera a veure que fa, després d'esmorzar... a casa? Per què no

no n' Totes dues van tornar a sortir i, sense abandonar del tot el

passadís que hi havia entre la cuina i el menjador, l'observaren.

Ell, tranquil·lament assegut, seguia menjant-se la truita de cada

dia. De cop, cridà :

- Vi! llençà un esbufec, obrí la porta del pis i se'n anà escales

avall Totes dues es van precipitar. Amb l'atabalament que els ocasiona

va la seva conducta, s'havien oblidat d'aquest detall. Mentre agafava

l'ampolla i un vas, la filla va fer : - repetia -. quina desgràcia,

- Però bé sembla que raoni bé... Ha demanat l'esmorzar i el vi...

- La dona s'eixugà dues llègrimes que li penjaven dels ulls i,

darrera la seva filla, anà també cap al menjador. Van deixar-li el vi

a un costat i es quedaren mirant-lo. Ell les ullà de mala manera :

- Què mireu? - va fer la filla -. El seguiré.

- Paolo... - va dir la seva dona. alleujada.

Va fer un esforç desmesurat, s'ajupí al seu costat, li passà el braç per l'espatlla, abraçant-lo tota desconhortada.

- Paolo, què tens? Per què no em vols dir què et passa? Caminava amb

el seu Ell se la va sacudir de sobre amb un gest brusc.

- Fora! - va cridar -. Què són, aquestes llibertats?

La dona es va quedar amb la boca oberta. itat, en aquell moment

- Però pare! - protestà Vanda -. Es que no ens coneixeu? la filla.

Per ara el sorprés semblava ésser ell. L'esmorzar li havia deslligat una mica la llengua. nar, perquè ara semblava tot desconcertat. Mirava

- I per què no us he de conèixer ? Però no us vull tot el dia sobre meu. Es que us sembla que encara no éuc prou pes ?

- Però fas unes coses tan estranyes ! - es queixà la dona -. Dormies sota el llit...

La resposta les deixa mudes.

- Tu no deus estar bona ! - va dir.

Però sense preocupar-se de si ho estava o no, s'aixecà, rebutjant definitivament la seva esposa, i s'adreçà de nou a la cambra, d'on tornà a sortir amb l'americana. S'encaminà a la porta.

- Es que te'n vas a treballar ? - féu la dona.

Ell s'empipà :

- Em voleu explicar què passa, avui, en aquesta casa ? Per què no me n'he d'anar a treballar ? No hi vaig cada matí ?

A elles dues els va fer por encetar una discussió, de manera que van apressar-se a dir :

- Sí, sí !...

Ell llençà un esbufec, obrí la porta del pis i se n'anà escales avall. La dona, només veure's sola amb la filla, començà a plorar, francament.

- Se'ns ha trastocat, no hi ha dubte ! - repetia -. Quina desgràcia, Déu meu, quina desgràcia !

- Avisarem el doctor Loris - va dir Vanda, més pràctica.

- Però ara se n'ha anat - tornà la mare, sempre ploriquejant -. I si no torna ? qui sap què li pot passar, estant d'aquesta manera...

- No us preocupeu - va fer la filla -. El seguiré.

- Sí, sí - aprovà la mare, una mica alleujada.

La noia, tal com anava, sense arreglar-se, perquè hauria perdut massa temps, es va precipitar tot seguit escales avall. En arribar al carrer, va veure que el seu pare tombava la cantonada. Caminava amb el seu pas de sempre, tibet malgrat els anys.

El va seguir fins a la via Babiloni, on l'home es va aturar una estona, com indecís d'on havia d'anar. En realitat, en aquell moment ja havia abandonat el seu trajecte corrent, com va observar la filla. Per anar al seu treball no li calia passar per la via Babiloni. Ell mateix se'n devia adonar, perquè ara semblava tot desconcertat. Mirava

a dreta i esquerra, com si mai no hagués vist aquell carrer.

"S'ha perdut", va pensar Vanda, sorpresa. La cosa era francament insòlita, perquè el seu pare havia nascut en aquells barris, on sempre havien viscut. Tots ells els coneixien com el palmell de la mà.

Però ara semblava diferent. Després d'aquella consirosa indecisió, Paolo va retrocedir. Vanda es disimulà a una entrada. L'home passà sense veure-la, refent els seus passos. Ala cantonada tornà a aturar-se.

"Busca el camí de casa", es va dir la noia, cada cop més angoixada. I ja anava a avançar per tal d'ajudar-lo, quan ell es posà de nou en marxa. Molt lentament, com si ho recordés només d'una manera confusa, va anar travessant carrers, aturant-se sovint, fins que desembocà al de casa seva.

Una vegada allí, però, semblava que no sabés distingir el portal que durant més de cinquanta anys havia travessat quatre vegades cada dia. Vanda, en veure que ell anava a interpel·lar un transeüent, es precipità de nou. L'home, però, en el darrer moment, semblà repensar-se. De via haver vençut aquell lapsus de memòria, perquè aleshores, decidit, s'encaminà al número 7, on vivien. Vanda respirà, més tranquil·litzada.

Va seguir-lo, escales amunt. Ell, en sentir els passos esgirà i s'esperà.

- D'on vens? - preguntà en veure que era ella.

- Anava a comprar - digué la noia - quan us he vist tornar...

- Mentidera! - va fer ell -. M'espiaves...

- Us asseguro que no. Per què us havia d'espiar?

Ell semblà considerar la resposta.

- Sí, és veritat - va confessar -. Per què havies d'espiar-me?

Van seguir pujant les escales i dalt, sense recordar-se que sempre duia les claus, l'home picà.

Grazia, la seva dona, que encara tenia els ulls tots vermells, es va quedar tota sorpresa en veure'l, però procurà amagar-ho. No li va fer cap pregunta. Ell, per la seva banda, entrà sense pronunciar ni una paraula.

68

cia. S'adreçà directament a la seva habitació. La mare, amb els ulls, consultà la filla. *passar ? Déu meu, què li deu passar ? Si això se-*
- Ha arribat fins a la via Babiloni - explicà aquesta -. Per mi que no sabia on anava. Semblava haver-se perdut, com si no conegués la ciutat. Després no trobava casa... ell no dirà res. Aleshores, avise el me Va callar, perquè faolo tornava a sortir de la seva cambra amb una guia i un plànol de la ciutat. Com havia fet per esmorzar, es va asseure per terra i obrí el plànol, que es posà a estudiar. Les dues dones s'ullaren significativament. *criava i de plànol, d'altre*

- Després Grazia se li atansà: *va dir de gustos i d'altres coses*

- Què busques, faolo? - va preguntar-li. *constat. Ell s'havia in-*
- No us diré res - féu -. Ja ho trobaré tot sol. *les, però aleshores*

Des d'aquell moment es va negar a contestar més preguntes. Les deixà parlar com si no hi fos. Només va sortir de la seva abstracció quan va sentir que Vanda deia: *amb rodelant, anà a aturar-se als peus*
- Vaig a buscar el doctor Loris. *de la noia, va dir que*

Aleshores tornà a fitar-les. Preguntà:

- Per què? Qui està malalt?

Les dues dones vacil·laren, perquè no havien esperat que ell s'interessés per llur conversa.

- La mare - digué a la fi la noia, provant de dissimular.

- Què tens? - va voler saber ell.

Les dues dones no ho entenien. Ara parlava com si hagués recobrat la normalitat. La dona balbucejà:

- No ho sé... uns dolorets... no em sento gens de bé...

- Però pots caminar, oi?

Ella assentí.

- Doncs ves al consultori. De quatre a sis, ja ho saps. Aquí, a casa, no vull que cap metge hi posi els peus.

Es va tornar a submergir en l'estudi del plànol i la guia. Elles dues no es van atrevir a contradir o discutir les seves ordres. Van retirar-se novament a la cuina, a fer lamentacions. Vanda va decidir que aquell matí no aniria a treballar. D'altra banda, ara ja era molt tard. La mare tornà a plorar, desconsolada per aquella desgrà.

cia.

- Però què li deu passar ? Déu meu, què li deu passar ? Si això segueix així, no ho resistiré...

- Calmi's, mare, calmi's - va dir Vanda -. Vostè ara se'n va a comprar com cada dia. Estic segura que ell no dirà res. Aleshores, avise el metge... La de cigarreta s'havia quedat al costat mateix de la porta. Però ja has sentit que ha dit que no... i la meua estora eixuga - Va vostè deixi'le dir. Som nosaltres qui ho hem de veure ! a punta sempre Debcop, es va interrompre. Ell les cridava : de ningú, d'altra - Grazia, Vanda ! passadis sempre era ple de puntes i d'altres residus que amb el cor encongít, van acudir al seu costat. Ell s'havia incorporat, els papers encara a la mà. Va allargar els braços, com invitant-les a apropar-se, potser intentant abraçar-les, però aleshores tot el seu cos s'inclinà endavant, d'una sola peça, mentre la cara se li descomposava. El front colpejà secament els rajols, la testa es va desprendre del coll i, ~~momentalment~~ rodolant, anà a aturar-se als peus de la seva dona. A aquestes les coses en què calia pensar. Hi havia la punta Grazia xisclà. Entre altres dotzenes. Però aquesta tenia una importància particular. Sense perdre-la de vista, dones, va ficar la elau al peny i obrí la porta. Al mateix temps, delicadament, inconspicuament, com qui no hi toca, amb el peu féu seguir la punta dins l'habitació.

Va tancar, va donar la volta al commutador elèctric i avançà cap a la cambra endins. Amb una ullada aparentment distreta, l'estudià en detall. Era l'estança de sempre. La finestra era oberta i anà a tancar-la, després de mirar un moment a fora. Si algú l'observava veuria que no duia cap pressa.

La pressa li va venir tot d'una, quan es va haver convençut que a la cambra no hi havia ningú i que, ben aïllat entre les quatre parets, estava a cobert de mirades estranyes. Travesà ràpidament i recollí la punta que s'havia quedat al costat de la porta. L'esclafà contra el palmell amb els dits de l'altra mà i tot seguit va apropar-se a la taula, on obrí el llum més poderós que recollia una un plànol monònim de color verd.

Al capdamunt de tot de la cremada cigarreta, hi havia un

paper que va descargolar. Contenia uns simples mots : Buster 27421.

Va recollir la xifra diverses vegades, per assegurar-se de retenir-la i després va fer petar un llumí, a la flama del qual cremà el paper. Amb el mateix llumí va encendre una cigarreta, al fum de la qual Una mica de plom aspirà una mica bàsicament. El petit residu de cen-

dra que el paper havia deixat no era cap problema. El va deixar van-
La punta de cigarreta s'havia quedat al costat mateix de la porta, a l'angle que formava entre el muntant i la menuda estora eixugapeus. "Cal reconèixer-ho", es va dir, "és tot un artista; la punta sempre sembla la mateixa". No podia cridar l'atenció de ningú, d'altra banda, perquè el passadís sempre era ple de puntes i d'altres residus que indicaven la poca cura que l'encarregat tenia de la casa. És clar que els veïns no es mereixien gran cosa més i, de totes maneres, s'ho mereixessin no, poc es preocupaven de res. De nit, lassos i embrutits, es tancaven a llurs habitacions sense ni donar una mirada al seu voltant; al matí, les abandonaven amb el mateix desèiximent. La casa, possiblement, no l'havien vista mai. No allò que se'n diu veure-la.

Però no eren aquestes les coses en què calia pensar. Hi havia la punta de cigarreta. Entre altres dotzenes. Però aquesta tenia una importància particular. Sense perdre-la de vista, doncs, va ficar la clau al pany i obrí la porta. Al mateix temps, delicadament, inconspicuament, com qui no hi toca, amb el peu féu seguir la punta dins l'habitació.

Va tancar, va donar la voltà al commutador elèctric i avançà cambra endins. Amb una ullada aparentment distreta, l'estudià en detall. Era l'estança de sempre. La finestra era oberta i anà a tancar-la, després de mirar un moment a fora. Si algú l'observava veuria que no duia cap pressa.

La pressa li va venir tot d'una, quan es va haver convençut que a la cambra no hi havia ningú i que, ben aïllat entre les quatre parets, estava a cobert de mirades estranyes. Travessà ràpidament i recollí la punta que s'havia quedat al costat de la porta. L'esclafà contra el palmell amb els dits de l'altra mà i tot seguit va apropar-se a la taula, on obrí el llum més poderós que recollia ~~un~~ un pàmpol anònim de color verd.

Al capdamunt de tot de la cremada cigarreta, hi havia un menut

paper que va descargolar. Contenia uns simples mots : Buster 27421.

Va rellegir la xifra diverses vegades, per assegurar-se de retenir-la i després va fer petar un llumí, a la flama del qual cremà el paper. Amb el mateix llumí va encendre una cigarreta, el fum de la qual ~~aspirava~~ aspirà una mica ànsiosament. El petit residu de cendra que el paper havia deixat no era cap problema. El va deixar caure per terra, on acabà de destruir-lo amb la sola de la sabata.

Aleshores es mirà el rellotge i tornà a ~~aneaminar~~ aneaminar-se a la porta. La xicoteta que ocupava l'habitació del fons s'adreçava a les escales en el moment que ell sortia al passadís. Va sentir la remor i es tombà, però ell va fer per manera d'entretenir-se. Habitualment, li hauria estat molt agradable acompanyar-la. Sabia que no era difícil. Ara, però, tenia afers més urgents entre mans.

Va esperar que ella desaparegués i aleshores, a ~~la~~ seva vegada, anà davallant les escales parsimoniosament. Un cop al carrer, s'adreçà cap al West End a passos curts. Disposava de temps, com sempre. Mai no havia hagut de córrer. D'altra banda, Buster Street era allí mateix.

Només li calia recórrer els 274 números, cada que se li va emportar si fa o no fa els vint minuts que havia calculat. En arribar a l'indret, va descobrir que es tractava d'un bar. Ho havia esperat. La cosa ~~mampna~~ gairebé sempre tenia lloc en un bar.

Encara faltaven uns minuts per les nou, l'hora assenyalada i que venia indicada per les dues darreres xifres del missatge, però així i tot penetrà a l'establiment. Donà una ullada circular, per localitzar la cabina del telèfon, que queia al fons de tot, i s'atansà al taulell.

- Què hi ha, ~~dimen~~ Joe ? - preguntà al barman amb la familiaritat brutal d'aquesta mena de gent.

- Ginebra - contestà, lacònic.

Al local no hi havia gaire gent. Unes parelles i dues noies soles, entaulades prop de la porta. Al taulell, un individu mig begut i un homenet d'aspecte trist i avorrit. Els estudià l'un darrera l'altre, amb certa curiositat, però de reüll, per no fer-se remarcar. No tenia cap dubte que un d'ells seria l'encarregat de transmetre-li el missatge que anava a recollir. Després de pensar-s'hi una estona, va

decidir que l'individu en qüestió no podia ésser altre que el tipus d'aspecte trist. L'altre estava massa begut.

Però es va equivocar, perquè faltaven exactament dos minuts per a les nou quan una de les noies que anaven acompanyades es va aixecar i, amb uns mots a la seva parella, s'adreçà al telèfon. Es clar que podia tractar-se d'una casualitat, però no ho creia. Fos com fos, va beure una glopada del seu vas, deixà el tamboret i s'apropà també al telèfon. Calia evitar que entre ell ~~hi hagués~~ i l'enviada s'interposés alguna altra persona.

Prop de la cabina es va aturar, lleugerament girat d'esquena, i va encendre una cigarreta. Quan la noia va sortir, a les nou en punt, evità de mirar-la massa detingudament i ella, per la seva banda, tampoc no li prestà més que una atenció ocasional. Va deixar-la passar i aleshores entrà a la cabina.

Despenjà l'auricular i mantenint l'aparell en punt mort amb un dels seus dits, amb l'altra mà discà un número. Després, mentre simulava esperar, posà els dits darrera l'aparell, d'on va treure un tros de paper, més gros que el que havia trobat a la cigarreta, però tampoc no excessivament gran. Va ficar-se'l a la butxaca i esperà uns moments. Tornà a penjar i abandonà la cabina.

S'atansà de nou al taulell, on acabà de beure's la seva ginebra. Després es va treure una moneda, la deixà al costat del vas i s'encaiminà a la porta sense haver mirat ni una sola vegada la noia que seguia conversant amb el jove que l'acompanyava.

Unes portes més enllà hi havia un altre bar, perquè tot el barri n'estava ple. Va entrar-hi i demanà un whisky. Es va ficar la mà a la butxaca, per tal d'assegurar-se que el paper seguia allí. Després mirà on eren els lavabos i s'hi adreçà.

Un individu s'estava clenxinant davant l'espill del fons, però sense mirar-se'l es va tancar a una de les cabines. S'hi va asseure i esperà. L'altre fou una mica lent, però a l'últim acabà per anar-se'n. Aleshores es va treure el paper de la butxaca i el desplejà.

Va llegir: Plans motor X22, completa. Packard 172334 I.W. Bardy's Club 1923.

Lentament, va arrugar el paper entre els dits. No se n'adonava

encara, però una suor freda havia començat a humitejar-la l'esquena i el front. Va tornar a desplegar el paper i el llegí una vegada més. "No podré fer-ho", es va dir. "No saben què demanen. Cada vegada demanen coses més difícils." Però tot seguit, recelós, va reprendre: "Ara es va adonar que suava i es va moure, inquiet. Amb el mateix palmell de la mà s'eixugà el front. Després destruí el paper i el llençà al water. S'aixecà i tirà l'aigua. "Es impossible", va dir-se encara. "No pot ser". Però sabia que ho havia de fer. Del contrari, estava perdut. "Canviar fins i tot de professió", es va dir. "Sorto-rament".

Tornà a sortir al bar, on es va acabar el licor i en demanà un altre vas. "Auria volgut embriagar-se, però no gosava. Tot seria pitjor. Li calia, al contrari, conservar tota la seva lucidesa. Però aquest altre whisky li era indispensable. Indispensable de veritat. Se'l va beure d'un glop, pagà i sortí. Lentament, més que a l'andada, va recórrer Buster Street. Com un sonàmbul travessà les cruïlles sense posar atenció al tràfic rodat. Va sentir el xiscle estrident d'uns frens i una veu irada que l'insultava. Però ni es va girar. Tant li feia que l'insultessin, tant li feia que el xafessin. "No ho podré fer, no ho podré fer!" s'anava repetint maniàticament. Fins feia poc s'havien limitat a demanar-li coses relativament senzilles. Notícies concretes sobre l'emplaçament dels laboratoris, tallers, naus de muntatge i de prova, xifres de producció, homes empleats a cada planta, especialitats, la seva apreciació sobre la vida, caràcter i costums d'alguns d'aquests especilistes... Tot de coses que estaven al seu abast. Però darrerament, potser perquè ell els havia donat satisfacció, es mostraven més exigents. La setmana passada foren uns gràfics, però precisament uns gràfics del que tenia, i ells ho sabien, un coneixement perfecte per haver-los hagut d'estudiar, ja que pertanyien al seu departament. També havia estat relativament planer satisfer-los. Però ara li sortien amb el motor X22... Sabia que existien uns projectes revolucionaris, però ell no els havia vist mai, ni sabia exactament on es guardaven. Com podria apoderar-se'n, en aquestes condicions, i treure'n una còpia? No, era impossible.

Tot i el vespre fresc, seguia suant. Ara, però, no es va atrevir a eixugar-se el front amb el mocador. Algú podia vigilar-lo. Eren ca-

paços de tot, per això reeixien sempre. I si el veien flaquejar, estava perdut. Però és que no ho estava de totes maneres ?

"Em pelaran", es va dir mortalment angoixat. "Si no desapareixo, em pelaran". Es va aturar, però tot seguit, recelós, va reprendre la marxa. "Desapareixer..." va repetir-se, indecís. Sí, era l'únic camí. Però on anar, què fer ? "Auria de començar a una altra banda, començar des del començament. A més, ells tenien els braços llargs. Potser també el pescarien.

"Em caldria canviar fins i tot de professió", es va dir. "Sortosament, tinc diners". Aquest pensament el confortà una mica. Sí, hi havien tots els diners que li havien anat donant. Havia fet bé de no malgastar-se'ls. Quant era ? Uns cinc mil dollars, entre tot. No era una quantitat menyspreable. Podia provar-se alguna cosa, amb cinc mil dollars.

"Però els tinc al banc", va seguir pensant. "Com m'ho faig per retirar-los ?" Potser anava equivocant, però tenia la sensació que sempre hi havia algú que l'espiava, que no acabaven de fiar-se d'ell. Era natural, ho feia per diners, no per convicció... Va girar-se, instintivament, però tot seguit es maleí i s'obligà a seguir caminant com si tot fos com sempre. "En tot cas, no és ara, aquesta nit, que puc anar al banc."

Una vegada a la seva cambra, de primer mentre pretenia llegir el periòdic de la nit i després quan ja era al llit, despert, continuà pensant-hi. Cada vegada veia més clarament que el plànol no el podria aconseguir mai. I ells ho havien de saber, ben mirat ! Era estrany que li ho haguessin demanat. És que potser ja tenien la intenció de perdre'l ?

Aquesta sospita acabà de desvetllar-lo. Era una possibilitat que no podia passar per alt. Havia sentit dir que altres vegades ho havien fet. Buscar l'ombra d'una justificació per desfer-se d'aquell que havia deixat de servir, d'aquell que no els inspirava ja confiança, d'aquell que complia de mala gana les ordres que rebia... "Podria ser això", va dir-se. "Perquè són prou intel·ligents per saber que aquest cop no els puc complaure. Sí, ja veig que ~~menteformentmentmentment~~ me n'hauré d'anar."

De fet, no va aclucar l'ull en totalanit. No feia més que donar-hi voltes. La seva mateixa angoixa li privava de forjar un pla d'acció eficaç. O potser és que en el fons no creia en cap pla d'acció prou eficaç. Ell era un home sol. Ells, eren tota una colla. I sabien el que volien, i on anaven, i si verament pensaven desfer-se d'ell, no el perdrien de petja. Perquè també haurien previst la possibilitat d'una fuga.

"Perdut per perdut, però", va dir-se a la fi, "bé cal que em jugui el tot pel tot. Deixem-nos de plans. El més senzill serà el millor". Va arribar a aquesta conclusió quan ja no era hora de dormir, perquè feia estona que la llum entrava per la finestra. En consultar el rellotge, va descobrir que eren les set ben tocades.

Es va aixecar i s'afaità com cada matí. Després es va preparar una tassa de cafè. "No puc endur-me'n res", va reflexionar, "perquè si em veien amb una maleta ja no me'ls trauria de sobre." Sortosament, no era afeccionat a acumular possessions personals i no guardava res que li requés d'abandonar. Possedia l'estrictament indispensable per viure, com havia fet sempre. Aquest estrictament indispensable que a tot arreu podria proporcionar-se per uns quants centenars de dollars.

A les nou en punt va deixar la cambra. Abans de precipitar-se per les escales, estudià el passadís. No hi havia ningú, i totes les portes semblaven tancades. Aleshores es decidí a davallar, però al replà de sota va aturar-se i esperà una estona. Només quan va estar ben convençut que allí dins ningú no es preocupava d'ell, va seguir davallant fins al carrer.

A la porta es va tornar a aturar. Va veure tanta gent, que no era possible decidir si algú o altre l'esperava per seguir-lo. Però aviat ho sabia. Va entrar al "drugstore" de la cantonada, que tenia dues portes, sortí per la de Vernis Street i a pas viu va seguir fins a l'altra cantonada, on es ficà al bar d'Elmer Kanti, també de dues portes. Aquesta vegada, però, esperà un moment i tornà a sortir per la que havia entrat. No va veure cap cara que li semblés reconèixer. Tampoc a les immediacions de l'altra porta, cap on es desplaçà després.

Sabia, però, que això no volia dir res. Cent metres més enllà, doncs, va fer la prova de l'autobús. El va prendre en marxa. Ningú no

intentà seguir-lo. Però, és clar, podien seguir-lo en un taxi. Per això va davallar a la propera estació del subway, on va tenir la sort de poder penetrar al darrer cotxe en el moment que es tancaven les portes. Aquesta vegada es va sentir més raonablement segur d'haver despistat qualsevol possible seguidor.

Abandonà el vehicle a la tercera estació, però no encara per sortir fora, sinó per canviar de línia. Maniobres que repetí quatre o cinc estacions més enllà, per tal d'acabar de tranquil·litzar-se. Per donar-se encara un marge més ampli d'avantatge, quan a l'últim es va decidir a abandonar el subway, va complicar el seu itinerari amb dos transbords d'autobús i, finalment, amb una cursa en taxi. "Be", va pensar, "em sembla que els he ben despistat."

Ordenà al xofer que donés unes quantes voltes absurdes i capritxoses, només per assegurar-se que no el seguia cap cotxe. En comprovar que no, acabà donant l'ordre d'adreçar-se al banc.

El xofer frenà arran de vorera amb ~~magn~~ suavitat, i ell obrí la porteta. Pagà el dollar vint-i-cinc i els vint-i-cinc centaus que donà de propina. Després es girà i, mentre el cotxe engegava, avançà ràpidament cap a l'edifici del banc. Però aleshores es va aturar en sec: al costat de la porta hi havia la noia que, la vetlla, al bar, havia entrat a la cabina telefònica. L'acompanyava un individu, potser el mateix d'anit, potser un altre, no ho sabia. Tots dos se'l miraven.

"Molt bé", es va dir; "de manera que no ha servit de res". Ara que estava verament perdut, una serenitat estranya s'apoderava d'ell. Li semblava que, a despit de tot, hi havia una manera de vencer-los. "Si em deixen entrar", va pensar, "encara els donaré feina."

Tornà a posar-se en marxa. Va somriure a la noia, evitant l'esguard del seu company. Ara veia que era molt bonica. Li hauria agradat de sortir amb ella una nit, si hagués estat possible. Però no ho era. Ara ja no era possible res. S'arronsà d'espatlles, lamentant-ho, sense lamentar-ho, sense saber si ho lamentava o no, i seguí endavant, cap a la porta del banc, cap a la somrient belle sa de la noia...

tornar a pensar en l'home. Home, no és pas aquesta la paraula que ella es va dir, perquè el xicot no podia tenir més de vint-i-cinc anys, potser ni hi arribava, era difícil de dir. En tot cas, era molt més jove que ella. "Aquest On pot trobar-se el cafè "Parisi" ar. I després s'admirà d'haver-ho pensat, ja que res no justificava que se li a la primera vegada, el va veure un matí, quan ella entrava a casa i ell en sortia. Es van trobar per les escales i Frau Glotz, Greta per als amics, el va remarcar amb aquesta indiferència gairebé ofensiva amb què s'ullen la gent en els edificis moderns, on hi ha massa veïns i massanades i vingudes perquè hom acabi de distingir netament els uns dels altres. Reflexió feta, però, més tard va haver de concedir que aquesta indiferència fou més aparent que real, ja que ell no es deixava pas ignorar fàcilment. Sobretot, en aquell primerencontre, per la manera que el jove va tenir de mirar-la. Un esguard perllongat, insistent, gairebé descarat, ja que durant tota l'estona que van estar encarats, mentre ella pujava i ell baixava, no li va treure els ulls de sobre. Curiosament, però, no la va saludar. Es a dir, tots dos van inclinar lleugerament el cap amb un moviment gairebé tímid ~~quan~~ que tan podia ésser com no ésser una salutació. Després, ell seguí escales avall, i ella va entrar al seu pis, el principal. I no hi va pensar més. ~~potser, tampoc no brillaven tant com anys enrera.~~

L'endemà, però, ja fou una altra cosa. L'urencontre es repetí a la mateixa hora, de tal manera que semblava que tots dos haguessin calculat el temps fins al darrer minut. Però ella, d'això si que en podia estar segura, no ho havia fet. Per la bona raó que en aquell moment ja havia oblidat la seva existència. ~~potria d'aquella manera la tor~~
Aquest cop el xicot, a més d'esguardar-la amb la mateixa sostinguda atenció del dia anterior, li va somriure. No la mena de somriure, li semblà després, que hom espera d'un veí o d'un habitual de la casa, els encontres amb el qual, per raó de les respectives ocupacions, es repeteixen dia darrera dia. No, més aviat un somriure insinuant, d'home que guarda moltes coses en reserva. L'inclinació del cap, aquesta vegada, va ésser una mica més pronunciada; però tampoc no arribaren a desplegar els llavis. ~~devia ésser ell. No recordava haver-lo~~
El somrí, sobretot pel matí que havia tingut, obligà Greta a

tomar a pensar en l'home. Home, no és pas aquesta la paraula que ella es va dir, perquè el xicot no podia tenir més de vint-i-cinc anys, potser ni hi arribava, era difícil de dir. En tot cas, era molt més jove que ella. "Aquest hivern en faig quaranta", va pensar. I després s'admirà d'haver-ho pensat, ja que res no jutificava que se li acudís aquest pensament a propòsit de la probable edat del xicot. El tercer dia ell va saludar-la amb un bon dia encara bon xic anònim, però per altra banda el somris es repetí, més insistent i d'una naturalesa tan dubtosa com el del matí anterior. Greta va contestar al bon dia, potser una mica molestada per la manera que ell tenia d'esguarda-la i somriure-li, però cal confessar que, una vegada dins del pis, va fer una cosa que no entrava, si més no en aquella hora, en les seves habituds: anà a contemplar-se a l'espill. Aquests examens cada dia li agradaven menys, perquè no podia evitar de veure que els anys passaven i que, tot i que encara estava ben conservada i amb una mica d'imaginació podia fer-se la idea que no aparentava aquella edat, hi havia detalls que, per altra banda, no podia passar per alt. El cutis ja no era tan fresc, no podia negar-s'ho. I a les dues bandes de la boca s'havien accentuat, si bé lleugerament, però així i tot accentuat, els dos solcs que baixaven del nas. Els ulls, potser, tampoc no brillaven tant com anys enrera.

Però en arribar ací va suspendre el seu examen, tractant-se de follia. De via estar-ho, no hi havia altra explicació. I no sols per haver-se mirat al mirall a una hora desacostumada i d'una manera tan minuciosa, sinó també per seguir pensant en aquell jove mentre posava en ordre la casa. No era lògic que un somris d'aquella mena la torbés com feia. Perquè això encara era pitjor. En algun indret d'ella mateixa, havia de confessar que estava torbada. Exactament, potser no sabia de què. O tal vegada no volia dir-s'ho. No sempre ens és possible d'ésser absolutament francs amb nosaltres mateixos. L'endemà, però, contràriament al que s'havia esdevingut els dies precedents, camí de casa a l'hora acostumada, es va sorprendre pensant en aquell encontre diari. I, més que pensant-hi, esperant-lo. Es va preguntar, també, qui devia ésser ell. No recordava haver-lo vist amb anterioritat. "Potser", va dir-se, "és un veí nou". Aquesta

semblava la reflexió més ~~adient~~ adient. En tot cas, havia de viure cap als pisos alts, perquè els pisos veïns al seu propi pis feia temps que no havien canviat de llogaters. Més o menys de vista, coneixia tothom. És clar, el sabia massa bé, encara que no volgués acabar Va entrar a l'escala ja amb un cert sentiment de culpabilitat, com si acudís a una cita. Procurà allunyar aquesta idea del seu pensament, ja que no era aquest el cas, però aquella impressió, malgrat tot, perdurà. I quan el va veure que davallava lentament les escales, com per poder-la contemplar més estona i més a pler, fins i tot li semblà envermellir un xic, cosa que era completament insensata. la resposta.

Ell va tornar a somriure, s'arranà al passanà exterior per perquè deixar-la passar i, en el moment de creuar-se, la saludà: que aplicar - Bon dia, Greta. mentre per dins ja sobrevien tantes coses, una confessió. Ella, de la sorpresa, gairebé ni esma no va tenir de retornar-li l'atenció. Si és que ho era, perquè no acabava de semblar-ho. Si més no, va trobar molt fresc allò que, sense coneixer-la de res, l'anomenés pel seu nom de fonts. Aquella familiaritat era certament desplaçada, per no dir més. I no tant sols perquè no es coneixien i ella li duia ben bé quinze anys d'avantatge, sinó perquè ella ja no era una noia en estat de merèixer: estava casada. que s'hauria pogut. La seva emoció, quan va voler destriar d'on venia exactament, l'obligà a aturar-se un moment abans de ficar la clau al pany del seu pis. Va mirar escales avall, però ell ja havia desaparegut, naturalment. "Més valdrà que ho conti al meu marit", va dir-se ella, que es tenia per una dona honesta i franca. Però tot seguit va comprendre que s'havia dit una bestiesa, perquè: que podia contar al seu marit? No seria ximple dir-li que un jove que cada matí trobava per l'escala la saludava i avui l'havia anomenada pel seu nom? Després de tot, en allò no hi havia res de reprobable. L'única cosa reprobable, si de cas, era aquella mica ~~minim~~ d'emoció que ella experimentava, però això, precisament, això és el que no podia explicar; tot i la seva honestedat, s'ho hauria de guardar per ella.

"Però com ho deu haver sabut que em dic Greta?" pensà després. És clar que més de quatre veïns sabien el seu nom, a l'escala, i al-

gun d'ells podia haver-lo informat. Però no era curiós que haguessin parlat d'ella? Probablement el xicot devia haver fet preguntes. Però, per què?

El per què, és clar, el sabia massa bé, encara que no volgués acabar-hi de creure. "Si ens separen quinze anys!", va dir-se, a aquesta vegada ben conscientment. Però després d'haver-s'ho dit s'espantà de veritat. Els separaven quinze anys, sí, però els separaven per què? Ja que hi pensava, havia d'ésser per una cosa o altra. I no sols el fet de pensar-hi, sinó la mateixa diferència d'edat ~~tenia~~ tenia una significació. Greta envermelli en veure, més neta que d'an-tuvi, la resposta.

En entès, no va contar res de l'esdevingut al seu marit, perquè en aquell moment, quan encara no hi havia res de palpablea que aplicar les paraules, mentre per dins ja sobraven tantes coses, una confessió hauria estat ridícula. Per tranquil·litzar-se a ella mateixa, en canvi, va decidir: "Demà canviaré el meu horari. Serà suficient que em retardi cinc minuts."

Potser sí que n'hi hauria hagut prou per evitar l'encontre, però malgrat la seva voluntat, l'endemà es va trobar pujant novament l'escala a l'hora de costum. Estava tan profundament disgustada amb ella mateixa i, més que disgustada, tan avergonyida, que s'hauria pegat. Res d'això, però, no fou capaç de fer-li escurçar el pas pel carrer.

Van trobar-se, doncs, de nou a mitges escales. Ella, ara, ja ni gosava mirar-se'l, temerosa que el xicot pogués endevinar la torbació del seu esguard. Anà per passar apressada, murmurant el bon dia de costum.

Però ell, avui, es va aturar. I precisament al seu davant, barrant-li el pas d'una manera natural, aparentment no intencionada. Ella va haver-se d'aturar també. L'esguardà un moment i tot seguit desvià els ulls.

Ell somreia d'aquella manera càlida i insistent de sempre. Va dir: - El meu nom és Otto Schneider...

Ella el tornà a mirar, aquesta vegada perplexa, amb una mirada gairebé estúpida. Ell se n'adonà.

- M'ha semblat - va explicar, - que trobant-nos cada dia més valia que ens coneguéssim una mica.

Ella va assentir sense saber que ho feia. Estava pensant precisament en allò que no hauria hagut de pensar. "Quinze anys", es deia, "quinze anys pel terme baix". I el pitjor és que no sabia si se n'alegrava o si ho lamentava.

Ell, en veure que la dona no contestava, afegí :

- Ja sé que vostè es diu Greta...

I aleshores li allargà la mà, com per segellar la coneixença. Ella la va veure ~~estesa~~ estesa al seu davant, una mà fins i de dits llargs, però plena d'una força continguda, vivent, abassegadora. No s'atreví a refusar-li la seva.

Ell va engrapar-la delicadament, però quan ella anà per retirar-la, augmentà la pressió, retenint-la encara, mentre no deixava de mirar-la.

- No sap com m'alegra haver-la coneguda, Greta - va dir.

Ella va llambregar escales amunt i avall, no sabia si desitjosa que algú vingués a salvar-la o temerosa que qualche veí els interrompís. Va tornar a estirar la mà i ell, aquesta vegada, la deixà anar. Es van quedar l'un davant de l'altre, immòbils tots dos. Ella encara no havia pronunciat una sola paraula, i Otto li ho reprovà :

- Però per què no em diu res? - preguntà ben francament.

- Molt de gust - mormolà ella, atabalada.

Ell va tornar a somriure, ara una mica divertit, però aquest matí passà desapercebut a Greta, ~~quan~~ que el tornava a mirar.

- Ens hauríem de veure sovint - tornà a parlar Otto -. No aquí a l'escala, és clar, - afegí.

El cor d'ella donà un salt, íntimament alarmat. Es posà a la defensiva.

- No - féu.

- No digui això - contestà ell, ràpid.

- Gairebé tinc quaranta anys - va explicar aleshores, inesperadament

Tots dos se'n van sorprendre, ell perquè no creia que una dona fos capaç de confessar la seva edat amb tanta franquesa, ella perquè comprenia que acabava de trair-se.

- I això què hi fa? - preguntà ell.

- Podria ser la seva mare - digué ella. Ara que havia començat, també podia continuar.

Ell, però, denegà, sempre amb aquell somriure entre provocant i divertit als llavis.

- Això no - féu -. De mare no en necessito cap més. Ja en tinc una.

Ella no va saber què contestar. Otto explicà:

- A les cinc cada dia vaig al cafè Parsi. És un indret agradable i discret per parlar...

- No vindré... - va dir ella sense deixar-lo acabar.

Algú, dels pisos alts, davallava les escales. Tots dos van sentir els passos alhora i, simultàniament, van aixecar els ulls.

Otto es féu una mica de costat.

- Hi vaig cada dia - repetí -. I aquesta tarda també...

Va tornar-li a somriure i començà a davallar les escales. Ella s'enfilà lentament fins al principal. Va saludar distreta la persona que baixava i entrà al seu pis.

"He de dir-ho al meu marit", va pensar, perquè ara ja hi havia coses per a dir. Ell la deslliuraria d'Otto. No sabia com, però estava segura que d'una manera o altra l'ajudaria. Per això era el seu marit. "Jo no he fet res mal fet", es digué a continuació. Però no n'estava del tot segura, i encara en va estar menys cinc minuts després, quan de nou es va trobar davant l'espill, contemplant-se detallada dament. I ara era pitjor que aquell primer dia, perquè ara s'examinava tota...

Va fugir, vermella com un perdigot, i es deixà caure sobre una cadira del menjador, tota trasbalsada. "Li ho he de dir, li ho he de dir!" es repetia, però ja en aquest mateix repetir-s'ho endevinava que no seria capaç de contar-li-ho, que callaria. Al cafè Parsi, però, d'això n'estava segura, no hi aniria. Ni avui ni cap altre dia. De cop aixecà la testa i es posà a riure. Però si ni que volgués no podria anar-hi: no sabia on era!

La rialla semblà deslliurar-la. Es va incorporar i, més tranquil·lament, va poder-se ocupar ja de totes les tasques de cada dia. No que el pensament d'Otto l'hagués abandonada del tot, això era impos-

sible. Però ja no el temia d'aquella manera. I demà, ara n'estava segura, demà l'evitaria de totes passades. Si convenia, fins i tot s'esperaria a la tenda de queviures del davant, fins que ell hagués sortit. Miraria de no veure'l més.

Aquestes bones intencions, tan afermades ara, acabaren per retornar-li el bon humor, que era el seu humor habitual. Sí, havia recobrat la calma. Ara ja no podia succeir res de mal, perquè el mal no depèn dels altres, sinó de nosaltres mateixos.

"No sé què m'havia passat", es va dir sincerament admirada. De totes maneres, va decidir que al seu marit no li contaria res de l'esdevingut. No hi havia cap necessitat d'enquimerar-lo i menys ara, quan tot estava solucionat.

En aquell moment van trucar a la porta del pis i ella anà a obrir. Era una comanda que havia fet aquell matí. Va prendre-la, donà una propina al noi que l'havia duta i tornà a tancar la porta.

Aleshores, els seus ulls van fixar-se en el telèfon que hi havia a un costat de rebedor. Tocant l'aparell, va veure la guia. Fou com si un llamp li hagués caigut a sobre. "Sí," es va dir angoixada i plena d'excitació, "tots els cafès de Nuremberg són ací..."

era més agradable que la seva veu, tenia una ullada immensa i anava escament maquillada. Abans de contestar, encara va tenir temps d'examinar-li el cos amb admiració. Ella per força se n'havia d'adonar, però no se li escapà un somriure complagut. Més aviat semblava una mica despectiva. En tot cas, extraordinàriament indiferent.

Anthony encarregà un puré, un bistec amb patates i postres. La noia se'n va prendre nota sense fer-li cap observació, i s'allunyà. Anthony es va girar a mirar-la.

L'espectacle, es va dir, valia la pena. No era excessivament alta, però no semblava per la seva manera de caminar. Tenia unes cames llargues i fines que es perdien sota la faldilla, gairebé arran de genoll, i tot el seu cos donava una torbadora impressió de flexibilitat. Anthony va haver de reprimir un xiulet.

Es va aixecar i va instal·lar-se a l'altra banda de taula, per tal de dominar el local. Ella, ara, havia empenyut la porta de la cuina, per on sortí una altra noia, molt menys atractiva, carregada amb

tot de plats que anà a deixar a la taula dels xofers, "quina xicoteta!" es va dir Anthony, encara incrèdul. Si hi hagués pensat abans hauria descobert que, sovint, havia vist altres noies tan boniques com aquella. Però Carretera número nou unia una gràcia tan felina. Dovia ésser per això que l'impressionava.

Passat Boston, Anthony aturà el cotxe al costat del restaurant. Només hi havia, aparcats, dos camions de gros tonelatge i un Chevrolet, de manera que va suposar que el local estaria gairebé buit.

En efecte, a dins hi havia els quatre homes, xofers i ajudants, tots instal·lats a la mateixa taula. Una mica més enllà, dues dones i un xicot. Darrera el taulell, un individu de mitja edat, calb, al costat de la caixa registradora. Llegia un periòdic i ni va aixecar els ulls en sentir que la porta s'obria.

Anthony es va asseure a una taula del costat de la finestra, d'esquena a la cuina, es va treure un carnet de la butxaca i hi féu algunes anotacions. El tornava a desar quan una veu, al seu costat, preguntà: - i per a vós?

Era una veu agradable i Anthony aixecà els ulls. La noia encara era més agradable que la seva veu. Tenia uns ulls immensos i anava escaientment maquillada. Abans de contestar, encara va tenir temps d'examinar-li el cos amb admiració. Ella per força se n'havia d'adonar, però no se li escapà un somri^u complagut. Més aviat semblava una mica despectiva. En tot cas, extraordinàriament indiferent.

Anthony encarregà un puré, un bistec amb patates i postres. La noia en va prendre nota sense fer-hi cap observació, i s'allunyà. Anthony es va girar a mirar-la.

L'espectacle, es va dir, valia la pena. No era excessivament alta, però no semblava per la seva manera de caminar. Tenia unes cames llargues i fines que es perdien sota la faldilla, gairebé arran de genoll, i tot el seu cos donava una torbadora impressió de flexibilitat. Anthony va haver de reprimir un xiulet.

Es va aixecar i va instal·lar-se a l'altra banda de taula, per tal de dominar el local. Ella, ara, havia empenyut la porta de la cuina, per on sortí una altra noia, molt menys atractiva, carregada amb

tot de plats que anà a deixar a la taula dels xofers, un modest entremés "quina xicoteta!" es va dir Anthony, encara incrèdul. Si hi hagués pensat bé potser hauria descobert que, sovint, havia vist altres noies tan boniques com aquella. Però cap que a la seva bellesa unís una gràcia tan felina. Devia ésser per això que l'impressionava.

La noia va tornar a sortir de la cuina i el xicot va seguir amb atenció la seva marxa a través de la sala. Ella li adreçà una ullada breu, però tot seguit va reprendre el seu posat absent. Va deixar el servei sobre la taula, sense cap comentari. Anthony tampoc no va dir res. Per segona vegada, la mirà allunyar-se. Aquest cop, però, ella no arribà a la cuina. La porta de l'establiment es va tornar a obrir i entrà una parella. La noia va retrocedir i se'ls apropà quan ells s'instal·laren a la taula del costat de l'Anthony.

El xicot va encetar el seu puré, però mentre ella es va moure per la sala ni una sola vegada no li va treure l'esguard del sobre. Es que no podia. Ella entrà i sortí de la cuina, amb la comanda de la parella, donà una ullada cap al ~~seu~~ seu costat i, uns moments després, retornà amb el bistec i les patates.

Aleshores li adreçà els primers mots no relacionats amb el servei: El xicot no comprenia bé. "La deuen molestar tant?" va

- Es que em voleu devorar? - preguntà, però no riallera, com la pregunta l'obligava a mostrar-se, sinó seriosa, gairebé excessivament greu.

- Si, no faria si pògués... - contestà Anthony.

Ella va deixar escapar l'ombra d'un somris, però tot seguit tornà a posar-se seriosa.

- Doncs us asseguro que no val la pena de provar-ho - digué.

- Ell va fer: Anthony -. A quina hora acabes la feina?

- El meu nom és Anthony... I el teu?

- No en traureu res de saber-ho.

- Així i tot, m'agradaria que me'l diguessis...

- Ellen - féu ella, i s'allunyà altra vegada.

Tot de pensaments vulgars acudiren a Anthony. "Aquest no és el seu lloc", va dir-se, "prou que es veu. Que passi un productor d'Hollywood, i la contracta..."

que Ell, però, no era un productor d'Hollywood, sinó un modest enginyer que demà esperaven a Worcester.

Els xofers havien acabat llur dinar i se n'anaven. Tot d'una, a Anthony se li va acudir que era estrany que no semblessin haver remarcat la bellesa d'Ellen. No havia vist que li adrecessin la mirada ni un sol cop. La cosa resultava sorprenent. I ell sabia molt bé com és la gent que volta pel món. En canvi, el xicot que estava amb les dues dones, sí que l'havia mirada sovint, però a més que la taula on eren asseguts pertanyia al servei de l'altra noia, com havia vist, la companyia de les dames devia retenir-lo d'adreçar-li la paraula. Ellen va tornar a sortir de la cuina, però aquesta vegada no duia res a les mans i es va aturar al costat de la caixa registradora, gairebé davant l'individu que després de cobrar l'import del dinar dels xofers s'havia tornat a abstreure en el seu periòdic. Va quedar-se doncs allí, recolzada contra el taulell, mirant-se les ungles. Només un cop va aixecar els ulls, potser per veure si Anthony s'havia acabat el bistec, però tot seguit defugí la mirada que ell intentava provocar.

El xicot no comprenia molt bé. "La deuen molestar tant!" va dir-se, excusant-la. "Ací hi ve tota mena de gent, i no pas de la mena més recomanable."

Va seguir menjant, sense per això deixar-la dels ulls. Quan ella aixecà els seus per segona vegada, li va fer un senyal.

La noia travessà la sala amb el seu caminar rítmic que acabava de subratllar les particularitats del seu cos. Es quedà plantada al costat de la taula d'ell, esperant les seves ordres.

- Ellen - va fer Anthony -. A quina hora acabes la feina?

- A cap hora - digué ella.

Ell no es va desconcertar.

- Podríem trobar-nos... - va dir.

- Per què? No sóc d'aquestes, jo.

- D'aquestes, quines?

- No m'agrada sortir amb el primer que m'ho demana.

- Bé - va dir ell, - però si no em dones una oportunitat, com vols

que deixi de ser un desconegut ?

Ella va somriure una mica. La resposta, va deduir Anthony, li havia agradat. Insistí :

- Si vols, només donarem un passeig. Per conèixer-nos una mica.

Ella brandà la testa.

- No - va dir, - no pot ser.

I sense deixar-li afegir res més, s'allunyà de la taula, cap a la parella, els plats tuitj de la qual retirà.

Quan va tornar de la cuina, Anthony ja s'havia acabat el bistec. Ella va deixar el nou servei davant la parella i tornà a apropar-se a la taula del xicot. En el moment que allargava la mà per agafar el plat, Anthony lahi va prendre entre els seus dits.

Ella es quedà molt immòbil, sense fer res per deslliurar-se. Se'l mirava.

- No sigueu criatura - va dir.

- Ellen, per què no ets més amable ? Tan desagradable sóc ?

- No - féu ella, retirant aleshores la mà. - Gens.

- Per què no vols que ens veiem, doncs ?

- No serviria de res.

Va fer una pausa, i aleshores proseguí, lleugerament excitada :

- Tots em demanen el mateix, compreneu ?

Com penedida d'haver dit tant, agafà el plat amb brusqueria i s'allunyà ràpidament. Anthony esperà amb paciència que ella retornés amb les postres. Les hi deixà a un cap de taula, com desitjosa d'evitar tota explicació, però ell va preguntar :

- No surts mai amb ningú, doncs ?

- No - contestà Ellen -. Mai.

I, deixant-lo, una vegada més anà a instal·lar-se al costat del taulell, des d'on el va mirar dues o tres vegades, furtivament. "No m'ho crec", es va dir Anthony. "Això no és natural".

Es va acabar les postres i tornà a cridar-la per demanar-li un cafè. Quan l'hi va servir, féu :

- Ellen, escolta : vols venir amb mi ?

- On ? - preguntà ella, sense semblar massa estranyada.

- A Worcester. Sóc enginyer i demà començo a treballar per la Worces-

ter Pressed Steel Company. No estàs cansada de treballar aquí ?

- Sí - va accedir ella, - però no puc venir.

- Hi ha algú altre ?

- No hi ha ningú. Però no vull venir - repetí ella.

- Què vols, doncs ?

- Res... - va fer, i tornà a allunyar-se.

Anthony es va beure el seu cafè, sempre mirant-se-la, ja que ella s'havia tornat a quedar quieta al costat del taulell. Van entrar dos homes, però es van asseure a una de les taules de l'altra serventa i ella no es va moure.

Anthony va encendre una cigarreta. Després va tornar-la a cridar i ella féu la nota. Van anar tots dos fins a la caixa registradora, on l'home li tornà canvi d'un bitllet de cinc dollars, el darrer de tots.

Aleshores ell se la va mirar de nou i, en veu baixa, digué :

- Tinc el cotxe fora. Ens en podríem anar ara mateix...

La mirava intensament, perdut en el seus ~~seus~~ ulls. Ella va denegar, de primer amb la testa, després amb un sol mot :

- No...

I, sense afegir res més, s'adreçà a la taula de la parella, on la cridaven. Anthony s'encaminà a la porta, però abans d'obrir-la es girà. La noia, a través de la llargària de la sala, el mirava. Van estar potser dos minuts així. Després ella va defugir l'esguard i es precipità cap a la cuina.

Anthony sortí amb recança. No es podia acabar d'avenir d'naver de marxar sense ella. Mai no li havia passat una cosa semblant. I no sabia què era. No ben bé. No semblava amor. I, d'altra banda, hi havia quelcom més que desig.

Entantament, va apropar-se al seu cotxe, obrí la porteta i pujà. Darrera el volant, va encendre una altra cigarreta i, encara indecís, començà a fumar, mirant cap al restaurant.

Uns minuts després la porta es va obrir i ella es dreçà al llindar, buscant-lo amb la mirada. En descobrir-lo darrera el volant, donà uns passos, tornà a aturar-se, però a la fi inicià una cursa fins al lloc d'aparcament. Ell va obrir la portera.

- Véns... - féu més que preguntà.

- No - va dir ella.

Es va inclinar al seu damunt, el besà i, amb la mateixa llestesa, fugí de nou cap al restaurant.

Ell la mirà allunyar-se, llençà la cigarreta que encara tenia entre els dits i posà el motor en marxa. Sortí del terreny reservat a l'aparcament i, de primer amb molta lentitud, després més velocement, començà a rodar per la carretera número nou, cap a Worcester.

Trenta quilòmetres més enllà, però, en arribar a Shrewsbury, va aturar el cotxe en sec. "No puc deixar-la", es va dir. "Faré el que ella voldrà, però no puc deixar-la." Per què l'havia besat, encara no ho comprenia, però en canvi sabia molt bé que les coses no podien seguir d'aquella manera. La febre que l'havia anat devorant a mesura que s'allunyava de Boston, ara feia crisi. "Mai més no trobaré una noia com ella", es va dir, sense preocupar-se del significat que calia donar a aquests mots. "No la vull perdre."

Tornà a posar el cotxe en marxa, el féu girar i retrocedí Vint-i-cinc quilòmetres després, s'aturava altre cop al costat del restaurant.

El cor li corria molt de pressa i va haver d'esperar una estona abans de saltar a terra. Quan recobrà un estat aproximat a la normalitat, abandonà el Ford i s'encaminà a la sala.

Només hi havia un solitari entaulat, i l'home de la caixa registradora, que devia ésser l'amo. Ell se li apropà i, després de passejar per segona vegada la mirada al seu entorn, féu :

- On és, Ellen ?

- Ellen ? - repetí l'altre.

- Sí, Ellen, la serventa.

- Ah ! Se n'ha anat.

- On ?

- I jo què sé ! Se n'ha anat.

- Quan ?

- En acabar el seu servei.

- Així deurà tornar ! - vafer, tranquil.litzat.

- No, no tornarà.

- Però vós sabeu on viu...

- No - digué l'home -. Se el mateix que vós. Només ha treballat una setmana aquí. Totes són igual - afegí, i escopí per terra -. Entren i surten, entren i surten...

Anthony retrocedí cap a la porta. Era inútil dir res més, era inútil fer preguntes.

- Ah ! - féu aleshores l'home -. Per si us ha de servir d'alguna cosa : quan va venir, va dir que venia de Worcester...

Anthony s'aturà.

- Gràcies - va dir -. Gràcies.

Després es girà i abandonà definitivament el local.

- Però vós sabeu on viu...

- No - digué l'home -. Sé el mateix que vós. Només ha treballat una setmana aquí. Totes són igual - afegí, i escopí per terra -. Entren i surten, entren i surten...

Anthony retrocedí cap a la porta. Era inútil dir res més, era inútil fer preguntes.

- Ah ! - féu aleshores l'home -. Per si us ha de servir d'alguna cosa : quan va venir, va dir que venia de Worcester...

Anthony s'aturà.

- Gràcies - va dir -. Gràcies.

Després es girà i abandonà definitivament el local.